

A KSH jelenti 2018. I–III. negyedév

KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL

A KSH JELENTI
GAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM

2018. I–III. negyedév

Budapest, 2019

© Központi Statisztikai Hivatal, 2018

ISSN 1219–6754

A kézirat lezárásának dátuma: 2018. december 5.

Felelős kiadó: Dr. Vukovich Gabriella elnök

Felelős szerkesztő: Bódiné Vajda Györgyi főosztályvezető

Nyomdai Kivitelezés: Xerox Magyarország Kft. – 2018.112

TARTALOM

GAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM, 2018. I–III. negyedév	5
Összefoglalás.....	5
<i>Makrogazdasági és pénzügyi folyamatok</i>	9
Hazai és nemzetközi makrogazdasági folyamatok.....	9
Külkereskedelem	17
Lakossági lakáshitelezés.....	23
<i>Ágazati teljesítmények</i>	24
Mezőgazdaság.....	24
Ipar	26
Energia	31
Építőipar	33
Lakásépítés, ingatlanforgalom	34
Kiskereskedelem	36
Turizmus, vendéglátás.....	38
Szállítás, közlekedés	40
<i>Termelői és fogyasztói árak</i>	42
Mezőgazdasági termelői és ráfordítási árak.....	42
Ipari, építőipari termelői árak.....	42
Fogyasztói árak	45
<i>Társadalmi és jövedelmi folyamatok</i>	49
Demográfiai helyzet.....	49
Munkaerőpiac, keresetek	50
Személy sérüléses közúti közlekedési balesetek.....	59
FÜGGELÉK	60

Megjegyzések

Az adatok forrása, ahol más megjegyzés nincs, a KSH adatgyűjtése.

A százalék- és viszonyszámok kiszámítása kerekítés nélküli adatok alapján történt. A kerekített részadatok összegei eltérhetnek az összesen adattól.

Az indexek, ahol más megjegyzés nincs, összehasonlító áron szerepelnek. Az évközi havi, illetve negyedéves adatok általában előzetesnek tekintendők, a későbbiek során módosulhatnak.

A nemzetközi konjunktúra-jelzőszámok esetében Magyarország adatait a többi országgal összehasonlítható módszer alapján számítva közöljük.

Jelmagyarázat:

- = a jelenség nem fordult elő
- .. = az adat nem ismeretes
- 0 = a mutató értéke olyan kicsi, hogy kerekítve zérust ad
- x = a mutató nem értelmezhető
- + = előzetes adat
- R = revidált adat
- , | = a vonallal elválasztott adatok összehasonlíthatósága korlátozott

GAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM, 2018. I–III. negyedév

Összefoglalás

Makrogazdasági és pénzügyi folyamatok

- 2018 I–III. negyedévében folytatódott a több mint öt éve tartó konjunktúra a **magyar** gazdaságban, a **GDP volumene** 4,8%-kal meghaladta az egy évvel korábbi, magas bázist. A bővüléshez a gazdaság legtöbb területe hozzájárult, a legnagyobb mértékben a piaci alapú szolgáltatások.
- A gazdasági teljesítmény növekedéséhez 2018 mindhárom eltelt negyedévében hozzájárult a beruházások növekedése. A **nemzetgazdasági beruházások** volumene az I–III. negyedévben összességében 17%-kal haladta meg a 2017. azonos időszakit. A beruházási aktivitás csaknem minden nemzetgazdasági ágban nőtt. Az építési beruházások volumennövekedése 19, a gép- és berendezés-beruházásoké 15% volt.
- A **külkereskedelmi termékforgalomra** vonatkozó első becslésünk szerint **2018 I–III. negyedéve** során a kivitel **értéke** 4,2, a behozatalé 6,7%-kal több volt az egy évvel korábbinál. Az aktívum 4,9 milliárd eurót tett ki, 1,4 milliárd euróval kevesebbet a 2017. első kilenc havinál. A **január–augusztusi** adatok szerint a termékforgalom **volumene** exportban 5,3, importban 6,3%-kal nőtt 2017 azonos időszakához viszonyítva.
- 2018 I–III. negyedéve során a **szolgáltatások** exportja – turizmussal együtt – 4,1, importja 0,4%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. A szolgáltatás-külkereskedelmi forgalomban az első kilenc hónap során 6,7 milliárd eurós aktívum keletkezett, 691 millió euróval több, mint tavaly ilyenkor.
- 2018 I. félévének végén a **lakáshitel-állomány** 3140 milliárd forint volt, 7,6%-kal nagyobb az egy évvel korábbinál. 2018 I. félévében 53 ezer **lakáshitelt engedélyeztek**, összeségében 404 milliárd forint értékben, és 52 ezer lakáshitelt **folyósítottak** 390 milliárd forint értékben.

Ágazati teljesítmények

- Elsősorban az előző évinél kisebb mennyiségben értékesített szántóterület miatt mérséklődött a **termőföldárak** növekedési üteme: a 2016. évi 22% után 2017-ben átlagosan 5,6% volt. A **földbérleti díjak** is tovább emelkedtek, 2017-ben 1 hektár szántót az előző évinél átlagosan 5,8%-kal magasabb áron, 52 ezer forintért lehetett bérelni.
- 2018 I–III. negyedévében az **ipari termelés** volumene 3,1%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A növekedést elsősorban a belső kereslet bővülése okozta: a hazai eladások volumene 6,0, az exporté 0,5%-kal nőtt.
- 2018 első hét hónapjában az ország **energiafelhasználása** hullámvázán alakult. Január–júliusban a hazai fogyasztás összesen 642 petajoule volt, 3,0%-kal több az előző év azonos időszakánál.
- Az **építőipari termelés** 2018 január–szeptemberében összehasonlító áron számítva 23%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest. Az építményfőcsoportok közül a termelési érték 55%-át adó **épületek** építése 16, a 45%-os részesedésű **egyéb építményeké** 33%-kal bővült.
- A megelőző két év azonos időszakához hasonlóan 2018 első három negyedévében is nőtt a **használatba vett új lakások** száma, 28%-kal több, 10 218 új lakás épült. A **kiadott építési engedélyek és egyszerű bejelentések** alapján építendő lakások száma 26 655 volt, 6,2%-kal kevesebb, mint 2017 azonos időszakában.
- A 2018 I–II. negyedévében kötött **lakásadásvételi szerződések** közül 59 ezer adatának feldolgozása történt meg, az egy évvel korábbi – hasonló feldolgozottságú – adatoknál 7,1%-kal több. 2018 I–II. negyedévében a használt lakások tiszta **áremelkedése** 8,2, teljes árnövekedése 3,1% volt, míg az új lakások esetében 7,6, illetve 6,8%.
- A **kiskereskedelmi üzletek forgalmának volumene** a nyers adat szerint 2018 I–III. negyedévében 6,3, a naptárhatástól megtisztított adat alapján 6,5%-kal nőtt az előző év azonos időszakához viszonyítva.
- A kereskedelmi szálláshelyeken mind a vendégek, mind az általuk eltöltött vendégéjszakák száma emelkedett (5,2, illetve 3,9%-kal) 2018. I–III. negyedévben az előző év azonos időszakához képest. A külföldi- és a belföldi **vendég-forgalom** közel azonos mértékben bővült, ugyanakkor a belföldiek vendégéjszakában mért forgalma nagyobb mértékben növekedett.
- 2018. I–III. negyedévben a **nemzetgazdaság** árutonna-kilométerben kifejezett **áruszállítási teljesítménye** 4,8%-kal alacsonyabb volt, mint 2017 ugyanezen időszakában. A **helyközi személyszállítás** utaskilométerben számított teljesítménye 5,7%-kal nőtt, a **helyi személyszállításban** regisztrált utazások száma 1,3%-kal

mérséklődött. 2018 január–szeptemberében a **Magyarországon első alkalommal forgalomba helyezett személygépkocsik száma** 13%-kal több volt, mint a megelőző év ugyanezen időszakában.

Termelői és fogyasztói árak

- A **mezőgazdasági termelői árak** 2018 szeptemberében 6,2, január–szeptemberben 2,2%-kal haladták meg az előző év azonos időszakait. 2018 január–szeptemberében a mezőgazdasági termelés **ráfordítási árai** 3,5%-kal emelkedtek, az agrárrolló értéke 98,7% volt.
- 2018 január–szeptemberében az **ipari termékek** átlagosan 5,5%-kal kerültek többbe, mint az előző év azonos időszakában. A belföldi értékesítések az exportnál nagyobb mértékben drágultak.
- Az **építőipari termelői árak** 2018 I–III. negyedévében átlagosan 9,1%-kal emelkedtek az előző év azonos időszakaihoz viszonyítva, nagyobb mértékben, mint az utóbbi tíz év azonos időszakaiban.
- **2018. január–októberben a fogyasztói árak** átlagosan 2,8%-kal magasabbak voltak az előző év azonos időszakainál. A tartós fogyasztási cikkek kivételével az egyes kiadási főcsoportok árszínvonalja növekedett.

Társadalmi és jövedelmi folyamatok az első három negyedévben

- 2018. január–szeptemberben kevesebb halálozás és születés, valamint mérsékeltebb **természetes fogyás** történt, mint egy évvel korábban.
- 2018 III. negyedévében tovább javultak a főbb munkaerőpiaci mutatók: bővült a **foglalkoztatottság** és mérséklődött a **munkanélküliség** az előző év azonos időszakához viszonyítva, a gazdasági aktivitás nőtt.
- 2018 első kilenc hónapjában a teljes munkaidőben alkalmazásban állók nemzetgazdasági szinten átlagosan **bruttó** 324 100 forintot kerestek, ez egy év alatt 11,7%-os növekedést jelentett. A **nettó átlagkereset** családi adókedvezményen korrigált összege 224 100 forintra becsülhető, míg a kedvezmény nélküli nettó kereseti átlag ugyancsak 11,7%-kal, 215 500 forintra nőtt.
- 2018. I–III. negyedévében az egy évvel korábbinál 2,0%-kal több (12 419) **közúti közlekedési balesetben** 463-an haltak meg, 4065-en súlyosan, és 12 065-en könnyebben sérültek meg. A halálos áldozatok száma 15, a súlyos sérülteké 9,9, a könnyű sérülteké 49%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest. A balesetek 8,5%-át ittasan okozták.

Összefoglaló adatok

Mutató	2017	2017. IV. negyedév	2018. I. negyedév	2018. II. negyedév	2018. III. negyedév
Volumenváltozás az előző év azonos időszakához képest, %					
Bruttó hazai termék (GDP)	4,1	4,5	4,5	4,9	4,9 ^R
Beruházás ^a	23,3	24,8	10,8	15,3	22,1
A háztartások tényleges fogyasztása	4,1	5,1	5,3	4,8	4,7
A GDP százalékában					
Kormányzati szektor nettó hitelnyújtása, -felvétele	-2,2	-6,9	-0,4	0,2 ⁺	..
Ezer darab					
Az épített lakások száma	14,4	6,4	3,4	3,1	3,7

Mutató	2017	2018. április–június	2018. május–július	2018. június–augusztus	2018. július–szeptember
A 15–64 éves népességén belül, %					
Munkanélküliségi ráta	4,2	3,6	3,6	3,8	3,9
Foglalkoztatási arány	68,2	69,3	69,4	69,4	69,5

Mutató	2017	2018. július	2018. augusztus	2018. szeptember	2018. január–szeptember
Száma, fő ⁺					
Élveszületések	91 577	8 285 ⁺	7 978 ⁺	7 922 ⁺	67 283 ⁺
Halálozások	131 674	10 169 ⁺	10 258 ⁺	9 818 ⁺	97 273 ⁺
Természetes szaporodás/fogyás	-40 097	-1 884 ⁺	-2 280 ⁺	-1 896 ⁺	-29 990 ⁺
Millió euró					
Külkereskedelmi termékforgalom					
behozatali értéke	92 602	8 076 ⁺	7 937 ⁺	8 397 ⁺	73 569 ⁺
kiviteli értéke	100 680	8 438 ⁺	7 968 ⁺	8 665 ⁺	78 451 ⁺
egyenlege	8 078	362 ⁺	31 ⁺	268 ⁺	4 881 ⁺
Változás az előző év azonos időszakához képest, %					
Behozatal volumene	8,3	9,4 ⁺	3,9 ⁺	..	6,3 ⁺ a)
Kivitel volumene	5,9	11,4 ⁺	0,5 ⁺	..	5,3 ⁺ a)
Mezőgazdasági termelői árak	5,6	1,2	6,0	6,2	2,2
Ipari termelés volumene	4,6	6,2 ⁺	1,6 ⁺	-0,6 ⁺	3,1 ⁺
Ipari belföldi értékesítésének volumene	3,3	8,2 ⁺	7,5 ⁺	4,5 ⁺	6,0 ⁺
Ipari exportértékesítés volumene	5,1	4,0 ⁺	-1,3 ⁺	-6,4 ⁺	0,5 ⁺
Feldolgozóipari új rendelések volumene	-	13,4 ⁺	-1,3 ⁺	-6,3 ⁺	-
Ipari termelői árak	3,3	8,4	8,1	6,7	5,5
Építőipari termelés volumene	29,7	36,1 ⁺	25,7 ⁺	25,8 ⁺	22,8 ⁺
Kiskereskedelmi üzletek forgalmának volumene ⁺	5,3	5,4	6,3	4,4	6,3
Kereskedelmi szálláshelyek					
összes vendégei	6,9	1,4 ⁺	4,2 ⁺	4,1 ⁺	5,2 ⁺
összes vendégéjszakái	7,7	1,3 ⁺	2,9 ⁺	3,1 ⁺	3,9 ⁺
Alkalmazásban állók létszáma ⁺	1,6	0,7	0,8	0,7	1,3
Bruttó átlagkereset, nominális ⁺	12,9	12,8	10,1	10,4	11,7
Nettó átlagkereset, nominális ⁺	12,9	12,8	10,1	10,4	11,7
Fogyasztói árak ^{b)}	2,4	3,4	3,4	3,6	2,7

a) 2018. január–augusztus.

b) 2018. október: 3,8%.

RÉSZLETES ÁTTEKINTÉS

Makrogazdasági és pénzügyi folyamatok

Hazai és nemzetközi makrogazdasági folyamatok¹

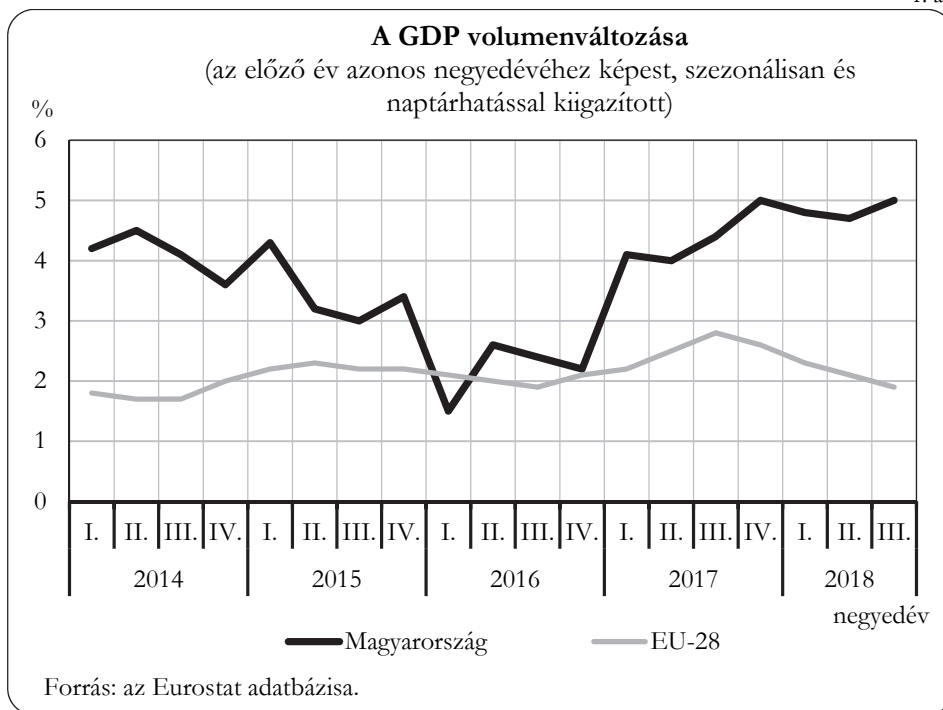
A **globális gazdaság** bővülése 2018 I–III. negyedében folytatódott, a fejlettebb országokat tömörítő OECD egészére számított GDP volumene – a 2018. I. negyedévi 2,6 és a II. negyedévi 2,5%-os emelkedést követően – a III. negyedévben 2,4%-kal haladta meg az egy évvel korábit. A növekedés dinamikája 2017 IV. negyedévtől lassul. A globális gazdasági hangulatra kihatott az Egyesült Államok külgazdasági politikája, a kőolajpiaci folyamatok, valamint a főbb jegybankok szigorodó monetáris politikája.

A több mint öt éve tartó konjunktúra 2018 III. negyedében folytatódott a **magyar gazdaságban**, a **GDP volumene** 4,9%-kal meghaladta az egy évvel korábbi, magas bázist. A bővüléshez a gazdaság legtöbb területe hozzájárult, a legnagyobb mértékben a piaci alapú szolgáltatások. A szezonálisan és naptárhatással kiigazított index szerint a gazdasági teljesítmény az előző év azonos időszakához viszonyítva – az uniós átlagnál számottevően nagyobb mértékben – 5,0, az előző negyedévhez képest 1,2%-kal bővült.

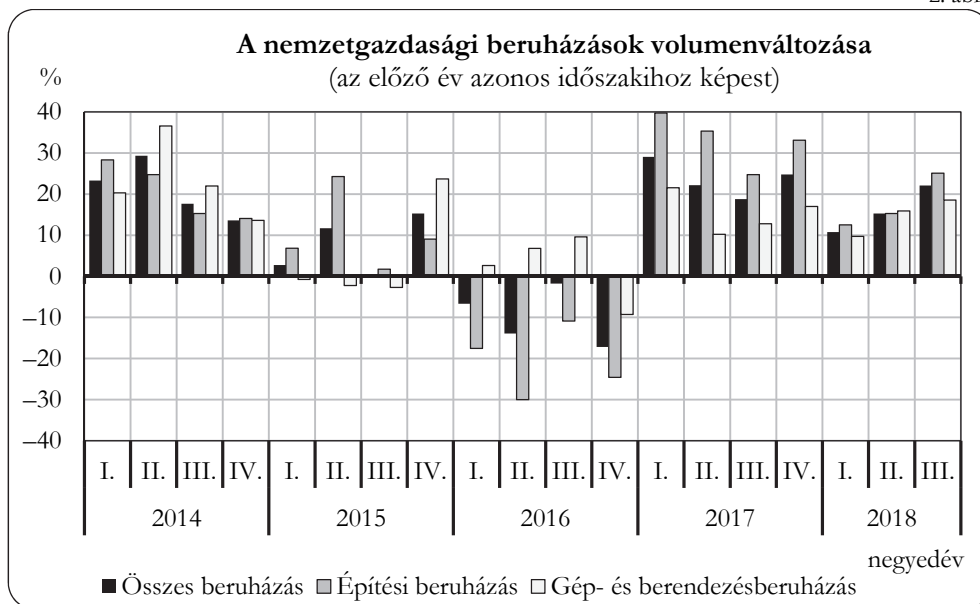
¹ Források: Európai Központi Bank; Eurostat; FAO; Fed; Magyar Nemzeti Bank; National Bureau of Statistics of China; Nemzetközi Valutaalap; OECD; U.S. Energy Information Administration.

1. ábra

2018 I–III. negyedévében a magyar **gazdaság teljesítménye** – a kiigazítatlan adatok szerint – 4,8%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest, ehhez a termelési oldalon a leginkább a piaci alapú szolgáltatások járultak hozzá. A felhasználási oldalon a bővülő fogyasztás mellett a beruházások növekedése – az egy évvel korábbihoz hasonlóan – 2018. január–szeptemberben is hozzájárult a hazai gazdaság bővüléséhez: a **nemzetgazdasági beruházások** volumene 2018 I–III. negyedévében az I. negyedévi 11, a II. negyedévi 15 és a III. negyedévi 22%-os emelkedés következtében 17%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. Anyagi-műszaki összetétel szerint az építési beruházások volumene 19, a gép- és berendezésberuházásoké 15%-kal nagyobb volt a 2017. azonos időszakánál.

2. ábra

A január–szeptemberi beruházási teljesítmény (5,3 ezer milliárd forint) 52%-át megvalósító, **legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások** I. negyedévi – az egy évvel korábbihoz képest – mérséklődő beruházási volumenét a II. negyedévben 10, a III. negyedévben 13%-os növekedés követte, ami a három negyedév alatt átlagosan 8,0%-os bővülést eredményezett. Ugyanakkor a nemzetgazdasági beruházások kilenchravi teljesítményéből 14%-kal részesedő **költségvetési szerveknél** mindhárom negyedévben jelentősen nőtt a teljesítmény, így a beruházások összehasonlító áron számított értéke összességében 43%-kal bővült az előző év azonos időszakához viszonyítva.

2018 I–III. negyedévében az információ és kommunikáció kivételével minden nemzetgazdasági ágban emelkedett a beruházási aktivitás az egy évvel korábbihoz mérten. A három legnagyobb súlyú terület közül a leginkább a **szállítás és raktározásban** nőtt a fejlesztések volumene (28%-kal), elsősorban út-, autópálya-, vasútépítések és -felújítások, továbbá a szállítással foglalkozó vállalkozások növekvő beruházásai hatására. Az **ingatlanügyletek** beruházási volumene 14%-kal haladta meg az egy évvel korábbit, amiben a lakásépítések folytatódó bővülése mellett üzleti célokat szolgáló ingatlanfejlesztések (pl. irodaházak, raktárak) is szerepet játszottak. A nemzetgazdaság legnagyobb beruházó területének számító **feldolgozóiparban** – az I. negyedévi 3,8%-os csökkenés, illetve a II. és III. negyedévben egyaránt 3,2%-os emelkedés következtében – január–szeptemberben átlagosan 1,2%-kal növekedett

a beruházások volumene az egy évvel korábbihoz képest. Az év első kilenc hónapjában a feldolgozóipari ágak közül a villamosberendezés-gyártásban, a gumi-, műanyag- és építőanyag-iparban, a gép, gépi berendezés gyártásában, valamint a kohászat, fémfeldolgozás területén bővült, a többi területen csökkent vagy stagnált a beruházások volumene. A három legnagyobb beruházó nemzetgazdasági ághoz – a feldolgozóiparhoz, az ingatlanügyletekhez és a szállítás és raktározáshoz – a január–szeptember között megvalósult fejlesztések 58%-a kötődött, ami az alacsonyabb feldolgozóipari részesedés következtében 3,0 százalékponttal kisebb hányad volt a 2017. azonos időszakánál.

1. tábla

A 10 legnagyobb beruházó nemzetgazdasági ág* beruházási teljesítménye

Nemzetgazdasági ág	2018. III. negyedév		2018. I–III. negyedév	
	meg- oszlás	volumenváltozás az előző év azonos időszakához képest	meg- oszlás	volumenváltozás az előző év azonos időszakához képest
Nemzetgazdaság összesen	100,0	22,1	100,0	16,9
Ezen belül:				
feldolgozóipar	25,0	3,2	26,1	1,2
ingatlanügyletek	16,1	18,4	16,4	13,8
szállítás és raktározás	18,7	41,8	15,7	27,6
közigazgatás	6,6	65,8	6,8	72,0
kereskedelem	5,3	14,9	5,8	10,2
mezőgazdaság	3,9	10,6	4,6	2,6
energiaipar	3,7	67,5	3,5	49,6
művészet és szabadidő	3,7	58,6	3,3	44,0
adminisztratív szolgáltatás	3,0	49,5	3,2	39,2
információ és kommunikáció	2,5	2,0	2,7	-0,9

* A beruházások 2018. I–III. negyedévi teljesítményértéke szerinti csökkenő sorrendben.

A további nemzetgazdasági ágak közül az I–III. negyedév során a **kereskedelem** területén 10%-kal nagyobb volumenű fejlesztések valósultak meg, mint egy évvel korábban. Az **energiaipar** investícióinak 50%-os bővülésében megújuló energiaforrások létesítésének, a **művészet és szabadidő** területén megvalósult 44%-os növekedésben sporttal és kultúrával összefüggő nagyprojekteknek, az **adminisztratív szolgáltatásban** realizált fejlesztések 39%-os emelkedésében pedig a lízingtársaságok élénkülő gép- és járműbeszerzéseinek volt jelentős szerepük. Az **építőipari** szervezetek a gazdasági konjunktúra hatására 31%-kal növelték tárgyieszköz-fejlesztéseiket, a **vendéglátásban** megvalósult beruházási volumen 20%-os emelkedését főként a szállodaépítések és -felújítások folytatódása eredményezte. Az első két negyedévi mérséklődés után a III. negyedévben a **mezőgazdaságban** is növekedett a beruházások

volumene, ami január–szeptemberben 2,6%-os bővülést eredményezett az egy évvel korábbihoz képest. Az **információ és kommunikáció** fejlesztéseinek január–szeptemberi 0,9%-os mérséklődését a II. negyedévi visszaesés okozta.

A nagyrészt költségvetési finanszírozású ágak fejlesztési lehetőségeit számottevően befolyásolják az uniós források. A **közigazgatásban** 2018 első három negyedévében erőteljesen nőtt a beruházási volumen – a rend- és honvédelemmel összefüggő, továbbá a központi közigazgatásban megvalósult fejlesztéseknek is köszönhetően –, ami a kilenc hónap alatt 72%-os növekedést eredményezett a 2017. azonos időszakhoz viszonyítva. Az **oktatásban** a III., az **egészségügyi szolgáltatásban** a II. negyedévben mérséklődést regisztráltunk, január–szeptember viszonylatában ennek ellenére előbbi területen 16, utóbbiban 18%-kal nőtt a beruházások volumene az egy évvel korábbihoz mérten. A közigazgatásban, az oktatásban és az egészségügyi szolgáltatásban együttesen a kilenchrészes beruházásérték egytizede realizálódott.

Az előzetes adatok alapján az **Európai Unió² (EU-28)** tagországainak együttes GDP-je 2018. III. negyedévben 1,9%-kal³ meghaladta az előző év azonos időszakit. A növekedési ütem mértéke a korábbi negyedévekhez képest lassult. Az unió öt legnagyobb nemzetgazdasága közül csak a spanyol gazdaság bővülése haladta meg az EU-átlagot, négy (a német, a francia, az egyesült királyságbeli és az olasz) az uniós átlagnál kisebb mértékben növekedett. Leginkább emiatt az **eurózóna** GDP-volumenemelkedése (1,7%) kisebb mértékű volt, mint az EU egészéé. A korábbi negyedévhez hasonlóan a legdinamikusabb bővülést a 2004 óta csatlakozott tagországok érték el, leginkább Lengyelország (5,7%), Lettország (5,5%) és Magyarország (5,0%) GDP-je növekedett. A többi visegrádi ország közül Szlovákiában a GDP volumene 4,5, Csehországban 2,3%-kal lett magasabb.

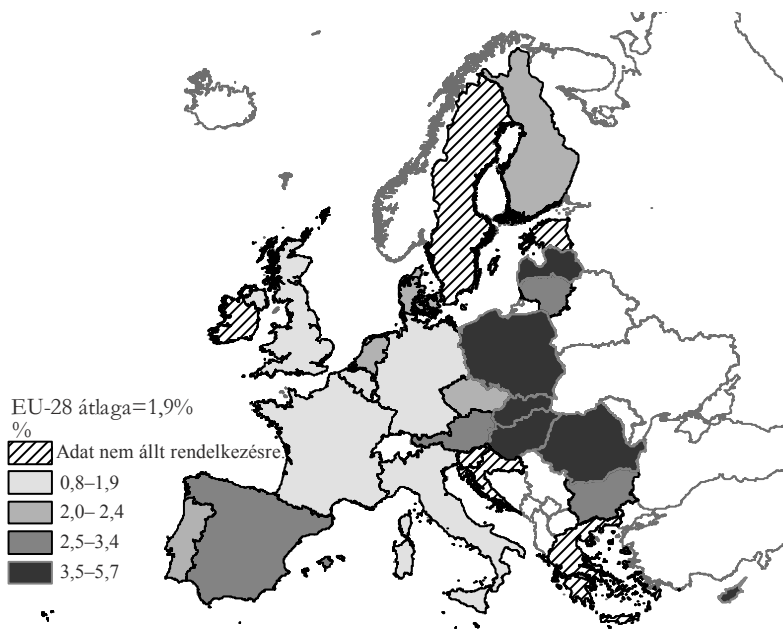
---

² A kézirat lezárásának időpontjában a 2018. III. negyedévi gazdasági teljesítményre vonatkozó adatok 20 tagországra és az EU egészére álltak rendelkezésre. Az Európai Unió gazdasági folyamatait meghatározó mutatók (ipar, ipari termelői árak, kiskereskedelem, munkaerőpiac, fogyasztói árak) alakulásáról az adott témakör részletes áttekintésében olvashat.

³ Az EU-28 és a tagországok adatai szezonálisan és naptárhatással kiigazítottak. Kivétel Szlovákiáé, ami csak szezonális kiigazítást tartalmaz.

3. ábra

A GDP volumenváltozása az uniós tagállamokban, 2018. III. negyedév*
(az előző év azonos időszakához képest, szezonálisan és naptárhatással
kiigazított adatok alapján)

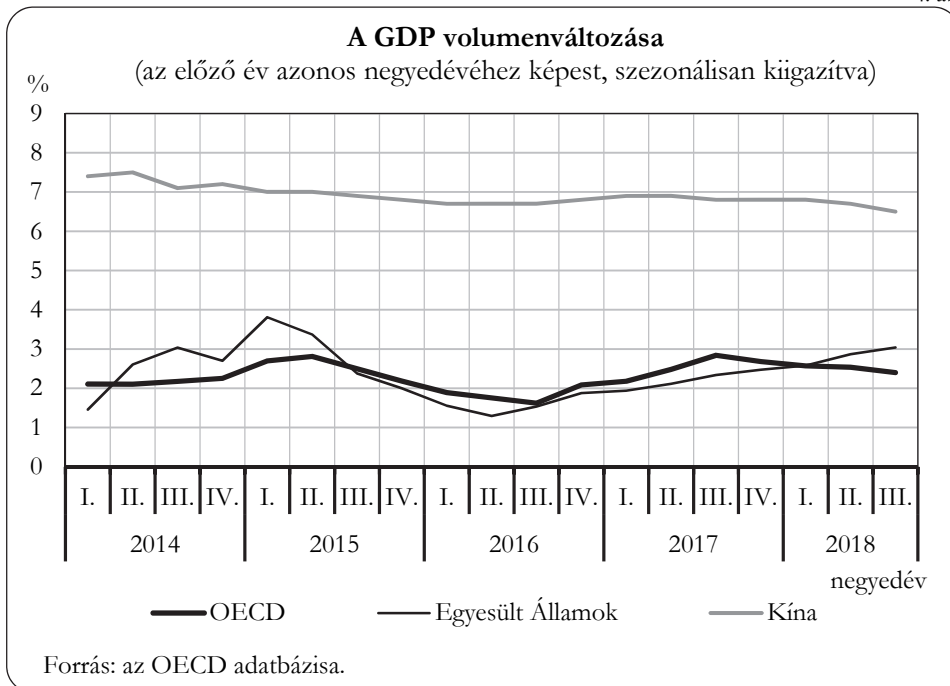
* A kézirat lezárásának időpontjában az adatok 20 tagországra és az EU egészére álltak rendelkezésre. Szlovákia adata szezonálisan kiigazított. Forrás: Eurostat.

Az **Egyesült Államok**⁴ gazdasági teljesítménye már két éve egyre dinamikusabban növekszik, a GDP volumene 2018. III. negyedévben 3,0%-kal múlta felül az előző év azonos időszakit. A növekedést a leginkább a bruttó állóeszköz-felhalmozás és a háztartások fogyasztásának bővülése (5,3, illetve 3,0%) segítette. Az import volumennövekedése (5,7%) jóval meghaladta az exportét (3,6%), a külkereskedelmi deficit pedig újra emelkedett. A termelési oldalon az ipari termelés növekedése tovább fokozódott, 5,0%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A gazdasági élénküléssel párhuzamosan a munkanélküliségi ráta (2018. III. negyedévben 3,8%) alacsony, a fogyasztói árak emelkedése (2,6%) gyorsult. Az Egyesült Államok gazdaságára jelentős hatással van a kereskedelmi vámok vitája, ugyanis 2018 folyamán az Egyesült Államok több lépésben számos termékkör importvám mértékét megemelte, ami leginkább a Kínából érkező behozatalt érintette. Az ázsiai ország válaszlépésként szintén megnövelte néhány olyan termékkör importvámkulcsát, amely elsősorban az Egyesült Államokból kerül behozatalra.

⁴ Az Egyesült Államokra vonatkozó GDP-adat és annak összetevői szezonálisan kiigazítottak.

Az előzetes adatok szerint – az import terén az egyik legfontosabb külkereskedelmi partnerünknek számító – **Kínában** a GDP volumennövekedése 2018 III. negyedévében kissé lassult, 6,5%-os volt. 2018 I–III. negyedévében a gazdaság teljesítménye 6,7%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. (A gazdasági teljesítmény 2015 III. negyedéve óta 6,7–6,9% közötti ütemben emelkedik.) Az év első kilenc hónapjában a nemzetgazdaság mindegyik főbb területén emelkedett a hozzáadott érték, közülük az feldolgozóiparé 6,4, a kereskedelemé 6,5%-kal nőtt. Az ázsiai ország termékexportja – folyó áron – 6,5, termékimportja 14%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest.

4. ábra

A **forint árfolyama** 2018 első négy hónapjában 308 és 315 forint/euró között ingadozott, május és június folyamán viszont jelentősen veszített az értékéből, így június közepétől jellemzően 320 forint feletti az euró árfolyama. Szeptember végén 1 euróért 323,78 forintot, az egy évvel korábbinál 4,0%-kal többet kellett fizetni. A leértékelődés az importon keresztül érezte hatását a termelői és a fogyasztói árak alakulásában. A forint euróval szembeni 2018. január–szeptemberi átlagárfolyama 317,54 forint/euró volt, 3,0%-kal gyengült az egy évvel korábbihoz képest. 2018 májusában és júniusában a hazai fizetőeszköz az amerikai dollárral szemben szintén veszített értékéből, ennek ellenére január–szeptemberben a forint/amerikai dollár átlagárfolyam (266,023 forint/amerikai dollár) 4,0%-kal alacsonyabb volt az előző év

azonos időszakinál. A forint árfolyamának alakulására hatással volt a főbb külföldi jegybankok szigorodó monetáris politikája és néhány fejlődő országgal kapcsolatos kockázatok fokozódása. Bár az Európai Központi Bank (EKB) a jegybanki alapkamatot 2018 első kilenc hónapjában változatlanul hagyta, számos intézkedéssel szigorított a monetáris politikáján. Az Egyesült Államokban a jegybank szerepét betöltő Fed ugyanakkor háromszor is emelt az alapkamaton.

2. tábla

Árfolyamok, 2018. I–III. negyedév

Megnevezés	Árfolyam					Átlagárfolyam	
	időszak elején	minimum értéke	maximum értéke	időszak végi		értéke	változása az előző év azonos időszakához képest, %
				értéke	változása az előző év azonos időszakához képest, %		
Forint/amerikai dollár	256,46	247,76	285,44	278,76	5,7	266,23	-4,0
Forint/euró	309,57	308,33	330,04	323,78	4,0	317,54	3,0
Brent (amerikai dollár/hordó)	66,65	61,94	82,72	82,72	45,1	72,17	39,5

Forrás: Eurostat, Magyar Nemzeti Bank, U.S. Energy Information Administration.

Az Európában irányadó **Brent** árát jellemző, 2017 júniusában kezdődött növekvő tendencia 2018. május végén megtorpant, majd újabb drágulás következtében szeptember végére közel négyéves csúcsra (82,72 dollár/hordó) emelkedett a kőolaj hordónkénti ára. 2018 január–szeptemberében egy hordó Brent átlagosan 39%-kal került többre az egy évvel korábbinál. (Ezzel párhuzamosan a hazai járműüzemanyagok január–szeptemberben 7,8%-kal drágultak az előző év azonos időszakához képest.)

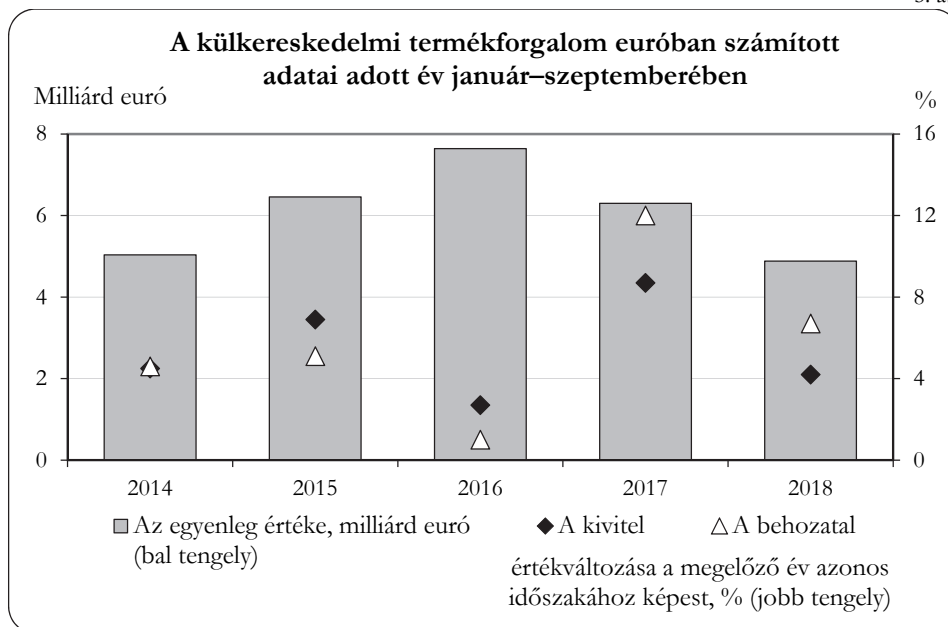
Az ENSZ Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Szervezete (FAO) számításai szerint a **globális élelmiszerárak**⁵ 2018 első kilenc hónapjában összességében átlagosan 2,4%-kal mérséklődtek az egy évvel korábbihoz képest. A termékcsoportok közül a legnagyobb mértékben (24%-kal) a cukor ára esett vissza, a tendencia több mint egy éve tart. (Ezzel párhuzamosan a cukor hazai fogyasztói ára is számottevően, 19%-kal alacsonyabb volt az előző év azonos időszakinál.) Az olajok, a tejtermékek és a húsfélék ára szintén csökkent (12, 2,0, illetve 0,7%-kal), ugyanakkor a gabonaféléké nőtt (9,2%-kal).

⁵ A FAO az élelmiszerár-indexen belül alindexeket tesz közzé a gabonafélék, az olajok, a cukor, a tejtermékek, valamint a húskészítmények árváltozásáról. Az indexeket 55 nyersanyag áralakulása alapján állítják össze és havonta jelentetik meg.

Külkereskedelem

A külkereskedelmi termékforgalomra vonatkozó első becslésünk szerint **2018 I–III. negyedévében** a kivitel értéke 78,5 milliárd eurót tett ki, 4,2%-kal nagyobb összeget, mint egy évvel korábban. A behozatal értéke 73,6 milliárd euró volt, 6,7%-kal meghaladta a 2017. január–szeptemberit. A külkereskedelmi többlet 4,9 milliárd eurót tett ki, 1,4 milliárd euróval kevesebbet a 2017. első kilenc havinál. Az elmúlt évek I–III. negyedévi egyenlegeit tekintve az aktívum az ideinél legutóbb 2013-ban volt kevesebb.

5. ábra

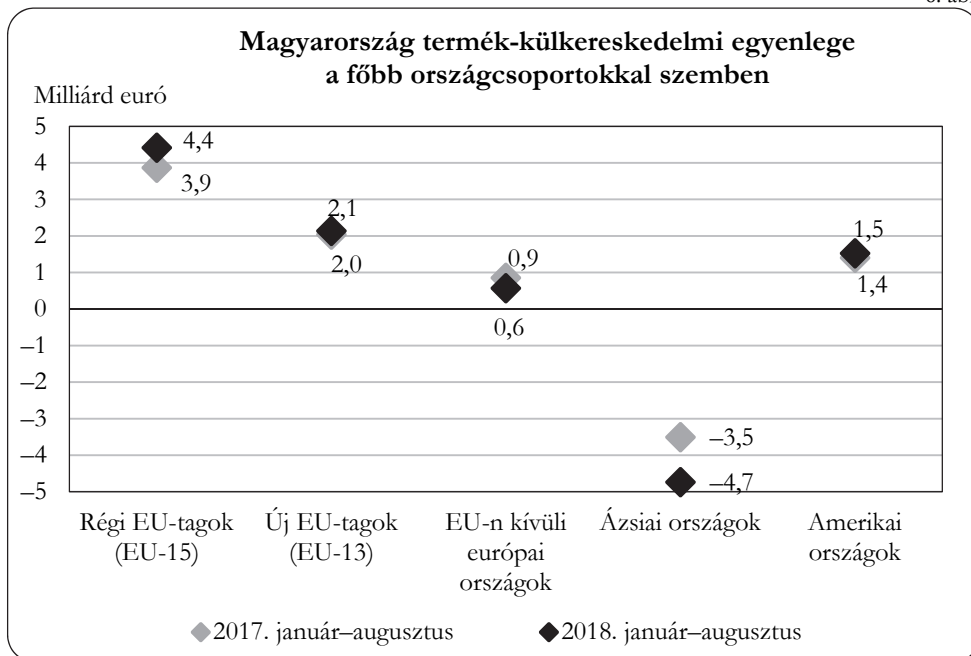
A részletesen feldolgozott, **2018. január–augusztusi** adatok szerint a külkereskedelmi termékforgalom **volumene** exportban 5,3, importban 6,3%-kal nőtt 2017 azonos időszakához viszonyítva. A kivitel értéke az első nyolc hónapban 69,8 milliárd, a behozatalé 65,2 milliárd euró volt.

2018. január–augusztusban a kivitel **forintban mért árszínvonala** 2,3, a behozatalé 2,8%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest. A **cserearány** 0,5%-kal romlott. A **forint** az első nyolc hónap átlagában az euróhoz képest 2,6%-kal leértékelődött, a dollárhoz viszonyítva azonban 5,6%-kal erősebb volt, mint 2017 ugyanezen időszakában.

A január–augusztusi adatok alapján exportunk négyötödét, importunk mintegy háromnegyedét az **Európai Unió tagországaival** bonyolítottuk le. Ebben a viszonylatban a kivitel euróértéke 6,5, a behozatalé 5,9%-kal bővült a 2017. január–augusztuséhoz

képest. A tagországokkal folytatott külkereskedelmünkben 6,6 milliárd eurós aktívum keletkezett az első nyolc hónap során, ami az egyenleg 648 millió eurós javulását jelenti. Az összes termékforgalomból 56%-os aránnyal rendelkező régi tagállamok (EU-15) esetében a kivitel 6,2%-os bővülése 0,9 százalékponttal felülmúlta a behozatalát, ennek hatására a mérleg 547 millió euróval javult. A 2004 óta csatlakozott 12 új tagország viszonylatában a forgalom euróértéke 7%-kal nagyobb lett, az aktívum ebben a viszonylatban 101 millió euróval nőtt a 2017. január–augusztuséhoz képest. Az uniós forgalomban keletkezett többlet mintegy kétharmada a régi, a fennmaradó része az új tagállamok vonatkozásában alakult ki.

6. ábra

Az **Európai Unión kívüli országok** esetében kivitelünk euróértéke lényegében nem változott, a behozatalé 9,4%-kal bővült 2017 első nyolc hónapjához viszonyítva. Az egyenleg ebben a fő relációban kedvezőtlenebbé vált, az 1,9 milliárd eurós deficit 1,4 milliárd euróval több a tavaly ilyenkorinál. A mérlegromlás leginkább az ázsiai országokkal lebonyolított áruforgalom alakulásával magyarázható, aminek egyenlege 1,2 milliárd euróval vált kedvezőtlenebbé, túlnyomórészt az import 14%-os bővülésének betudhatóan. Az ázsiai országokból az árucsoportok közül a legnagyobb értékkel (274 millió euróval) a gyógyszerek és gyógyszerészeti termékek behozatala nőtt, de számos más csoport esetében is jelentős volt az import növekménye (kőolaj és

kőolajtermék, villamos gépek és készülékek, irodagépek és gépi adatfeldolgozó berendezések, ruházati cikkek és öltözkiegészítők, valamint lábbelik).

3. tábla

**A külkereskedelmi termékforgalom alakulása országcsoportok szerint,
2018. január–augusztus**

(%)

Országcsoport	Kivitel			Behozatal		
	volumen- index	érték- index ^{a)}	megoszlás ^{a)}	volumen- index	érték- index ^{a)}	megoszlás ^{a)}
	2017. január– augusztus=100,0			2017. január– augusztus=100,0		
Európai Unió (EU-28)	106,4	106,5	80,4	105,1	105,9	76,0
Régi tagállamok (EU-15)	106,3	106,2	57,5	104,4	105,3	54,8
Új tagállamok (EU-13)	106,4	107,1	22,9	106,8	107,4	21,2
EU-n kívüli országok	101,0	99,9	19,6	110,6	109,4	24,0
Ebből:						
Ázsiai országok	..	96,1	5,4	..	114,4	13,1
EU-n kívüli európai országok	..	101,7	8,5	..	107,7	8,2
Amerikai országok	..	98,9	4,4	..	90,7	2,3
Összesen	105,3	105,1	100,0	106,3	106,7	100,0

^{a)} Euróadatokból számítva.

A külkereskedelmünk valamivel több mint felét kitevő **gépek és szállítóeszközök** esetében az export volumene 5,9, az importé 6,2%-kal meghaladta a 2017. január–augusztusit. Az árufőcsoport kereskedelmének forintban számított árszínvonala kisebb mértékben emelkedett, mint a teljes forgalomé. Exportban a legnagyobb forgalmat közúti járművekből, a második legjelentősebb értékű kereskedelmet villamos gép, készülék és műszerekből bonyolítottuk le. Az importrangsor első két helyén is ez a két csoport szerepel, azonban ebben az irányban a nagyobb forgalom a villamos gép, készülék és műszereket illetően valósult meg. Ezeknek a termékcsoporthoz az euróban számított behozatala 4 százalékponttal nagyobb ütemben bővült, mint a kivitelük, két számjegyű (12%-os) bővülés csak a villamos gép, készülék és műszerek importjára adódott. Az export harmadik legnagyobb forgalmú árucsoportjának, az energiafejlesztő gépek és berendezéseknek a kivitele 4,3%-kal elmaradt a 2017. január–augusztusitól, forgalmuk az első nyolc hónapban 5,8 milliárd eurót tett ki.

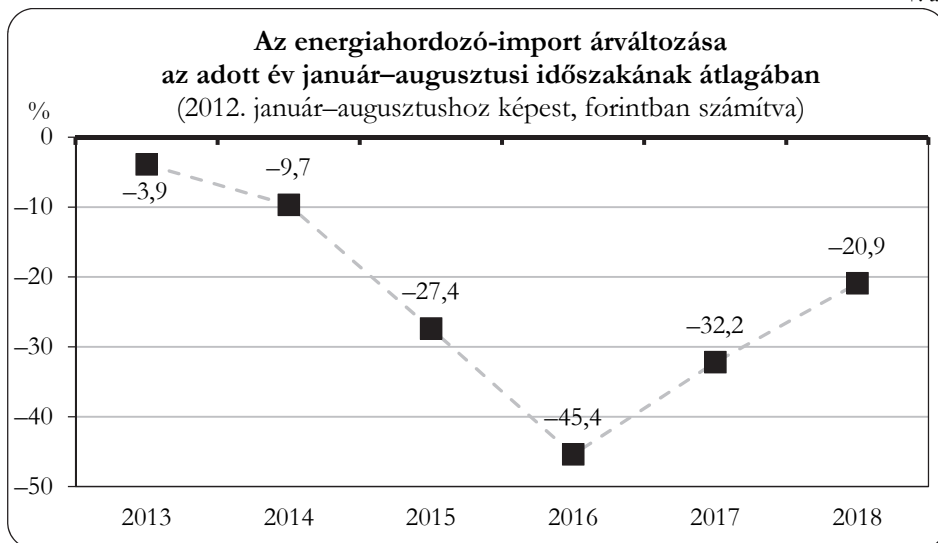
A külkereskedelmünk 35%-át jelentő **feldolgozott termékek** volumene kivitelben 6,3%-kal nőtt, behozatalban pedig az árufőcsoportok közül a legnagyobb mértékben, 9,1%-kal emelkedett 2017 első nyolc hónapjához képest. Az idetartozó csoportok közül a legnagyobb értékű áru mozgás a forgalom mindkét irányában a gyógyszer és gyógyszerészeti termékekből valósult meg, amelyek folyó áron, euróban számított exportja 11, importja 19%-kal bővült. A vas és acél importértéke 17%-kal, 2,0 milliárd

euróra nőtt, az ellentétes irányban mintegy feleakkora értékű forgalom 21%-kal volt több a 2017. január–augusztusnál.

2018 első nyolc hónapjában az **élelmiszerek, italok, dohánytermékek** exportvolumene az árucsoportok közül egyedülként mérséklődött (4,4%-kal), importvolumene 6,4%-kal nőtt a megelőző év azonos időszakához képest. A legnagyobb forgalmú árucsoportot a hús és húskészítmények jelentik, amelyek exportja – folyó áras, euróban számított adatok szerint – 6,5, importja 4,2%-kal bővült a tavaly január–augusztuséhoz képest. Kizárólag a kivitel tekintve még mindig a gabona és gabonakészítményekből bonyolítottuk le a legnagyobb kereskedelmet, amelynek 945 millió eurós exportja ugyanakkor negyedével kevesebb volt az egy évvel korábnál.

Az **energiahordozók** változatlan áron számított behozatala az árucsoportok közül egyedülként csökkent (4,0%-kal), kivitele 7,5%-kal bővült 2017 január–augusztusához mérten. Az energiahordozó-import forintban számított árszínvonala az árucsoportok közül messze a legjelentősebb mértékben, 17%-kal emelkedett. Az idei és a 2017. január–augusztusi időszakok során tapasztalt drágulások ellenére az energiahordozó-import 2018 első nyolc havi árszintje 21%-kal még mindig alacsonyabb volt a 2012. azonos időszakánál, miután 2013–2016 során számottevően olcsóbbá vált a behozatal.

7. ábra

Az energiahordozók árucsoporton belül a forgalom mindkét irányában a kőolaj és kőolajtermékek kereskedelme volt a legnagyobb, és a legjelentősebb – importban 27, exportban 41%-os – értéknövekedések is ebben a csoportban alakultak ki.

4. tábla

**A külkereskedelmi termékforgalom alakulása árufőcsoportok szerint,
2018. január–augusztus**

(%)

Árufőcsoport	Kivitel			Behozatal		
	volumen- index	érték- index ^{a)}	megoszlás ^{a)}	volumen- index	érték- index ^{a)}	megoszlás ^{a)}
	2017. január– augusztus=100,0			2017. január– augusztus=100,0		
Élelmiszerek, italok, dohány	95,6	97,7	6,7	106,4	105,8	5,2
Nyersanyagok	103,7	103,2	2,3	105,2	102,6	2,2
Energiahordozók	107,5	116,3	2,7	96,0	109,3	7,8
Feldolgozott termékek	106,3	106,8	32,7	109,1	109,7	37,2
Gépek és szállítóeszközök	105,9	104,7	55,6	106,2	104,3	47,7
Összesen	105,3	105,1	100,0	106,3	106,7	100,0

^{a)} Euróadatokból számítva.

Az **Európai Unió tagállamainak unión kívüli országokba irányuló exportja** 1287 milliárd, **az onnan érkező importja** 1300 milliárd eurót tett ki 2018. január–augusztusban. A kivitel értéke 4,2, a behozatalé 5,3%-kal haladta meg a 2017. első nyolc havit, az egyenlegromlás mértéke és a hiány összege egyaránt 13 milliárd eurót tett ki.

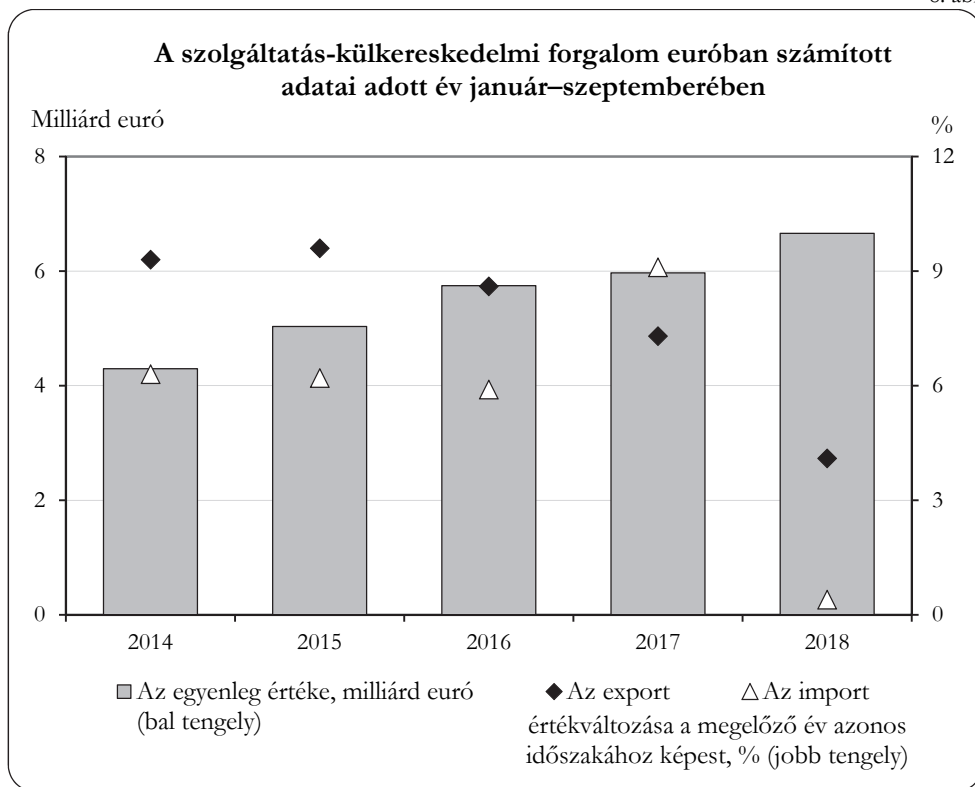
Az export 41, az import 31%-át a gépek és szállítóeszközök tették ki, ezáltal a forgalom mindkét irányában **a legfontosabb árufőcsoportot** jelentik. A legnagyobb többlet is ez utóbbi termékfeleségek kereskedelmében keletkezett (126 milliárd euró), a legjelentősebb hiány pedig az energiahordozók vonatkozásában (195 milliárd euró).

Az EU legfontosabb kereskedelmi partnere exportban az Egyesült Államok, importban Kína volt. A behozatal és a kivitel együttes összegét tekintve az amerikai országgal 440 milliárd, az ázsiaival 388 milliárd euró értékű árucseré bonyolódott le az első nyolc hónapban, összesítve az uniós külkereskedelem 32%-a.

A **28 tagállam egymás közötti termékforgalma** 2323 milliárd euró értékű volt az első nyolc hónapban, 5,7%-kal több a 2017. azonos időszakainál.

2018 I–III. negyedévében Magyarország – turizmussal együtt számított – **szolgáltatásexportja** 18,5 milliárd, -importja 11,9 milliárd eurót tett ki. A bevételek összege 4,1, a kiadásoké 0,4%-kal növekedett 2017 azonos időszakához viszonyítva. A szolgáltatás-külkereskedelmünk egyenlege 6,7 milliárd eurós többlettel zárta a január–szeptemberi időszakot, ami 691 millió eurós javulást jelent a 2017. azonos időszakhoz képest.

8. ábra

Az export bővülése a **szolgáltatáscsoportok** közül legnagyobb részben a szállítási szolgáltatások növekedésének hatására következett be. A csoporton belül dinamikusabban, euróban számítva 19%-kal nőtt a légi szállítások exportjából származó bevétel. Az import csekély mértékű növekedésén belül az üzleti szolgáltatások vásárlására fordított összeg mérséklődött, míg a szállítási szolgáltatások esetében növekedés következett be.

Az **országcsoportok** közül az EU-val lebonyolított kereskedelem egyenlege 4,4 milliárd eurós aktívumot mutatott, mintegy 520 millió euróval többet, mint 2017 január–szeptemberében. A mérlegjavulás annak hatására következett be, hogy az export euróértéke nagyobb mértékben bővült, mint az importé (5,9, illetve 2,5%).

Az **Európai Unió szolgáltatás-külkereskedelmi forgalma** 2018 I–III. negyedévében exportban 666 milliárd, importban 509 milliárd euró volt az Eurostat adatai szerint. 2017. január–szeptemberhez képest a bevételek 3,7%-kal növekedtek, a kiadások 0,8%-kal mérséklődtek. Az egyenleg 157 milliárd eurós többlettel zárta az első három negyedévet, a mérleg 28 milliárd euróval javult a megelőző év azonos időszakához képest.

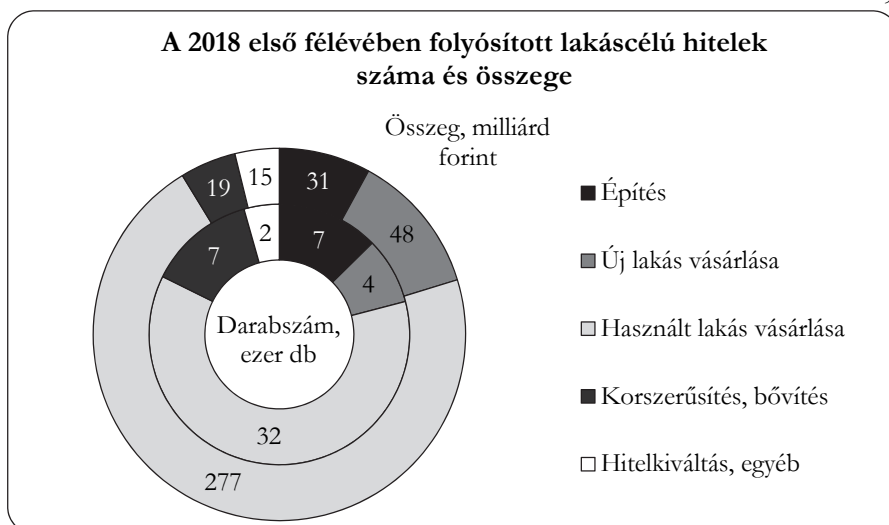
Lakossági lakáshitelezés

A **lakáscélú hitelállomány** 2002 és 2010 közötti látványos (több mint 7-szeres) bővülését követő visszaesés 2016-ig tartott. Az állomány 2010 és 2016 közötti 32%-os csökkenése együtt járt a devizalapú hitelek visszaszorulásával (3,9 milliárd forint 2018 első félév végén). 2018 I. félévének végén a lakáshitel-állomány 3140 milliárd forint volt, 7,6%-kal több az egy évvel korábbinál, és 4,1%-kal több a 2017. december 31-én fennállóhoz képest. Az állomány – amely a GDP 8,2%-át tette ki – ötöde volt államilag támogatott. Az új minősítési kategóriák szerint a teljesítő hitelek aránya meghaladta a 95%-ot.

2018 I. félévében 53 ezer **lakáshitelt engedélyeztek**, 404 milliárd forint értékben, számuk 18, összegük 39%-kal emelkedett 2017 azonos időszakához képest. Az átlaghitel összege 1 millió forinttal, 7,6 millió forintra nőtt. A 2018 első felében engedélyezett hitelek számának 10, összegének 9,6%-a volt államilag támogatott, arányuk csökkent az előző év azonos időszakai 14, illetve 16%-hoz képest.

2018 első hat hónapjában több mint 52 ezer lakáshitelt **folyósítottak** 390 milliárd forint értékben, a nyújtott hitelek száma 11, összege 48%-kal nőtt az előző év azonos időszakához mérten. A legtöbb hitelt – háromból kettőt – használt lakás vásárlására fordították, ami a folyósított összeg 71%-át jelentette, míg 12%-ából új lakást vettek, 8,0%-a pedig építési hitel volt. A vásárlásra folyósított összeg az új lakások esetében két és félszeresére, a használt lakások esetében 42%-kal emelkedett egy év alatt. Új lakás vásárlására átlagosan 11, használtéra 8,7, építésre 4,8 millió forintot folyósítottak.

9. ábra

Ágazati teljesítmények

Mezőgazdaság

2017-ben az értékesített termőföld nagysága a 2015. évi szint közelébe esett vissza, amiben közrejátszott, hogy lezárult az állami tulajdonú földterületek eladását meghirdető *Földet a gazdáknak* elnevezésű kormányzati program. Ebben az évben a **mező- és erdőgazdasági földterületek** 1,2%-a, összesen 73 ezer hektár cserélt gazdát, ez a 2016. évi forgalom egyharmadát tette ki. Az értékesített termőterület 72%-a szántó, 14%-a erdő, 11%-a gyep, fennmaradó 3,4%-a szőlő és gyümölcsös volt.

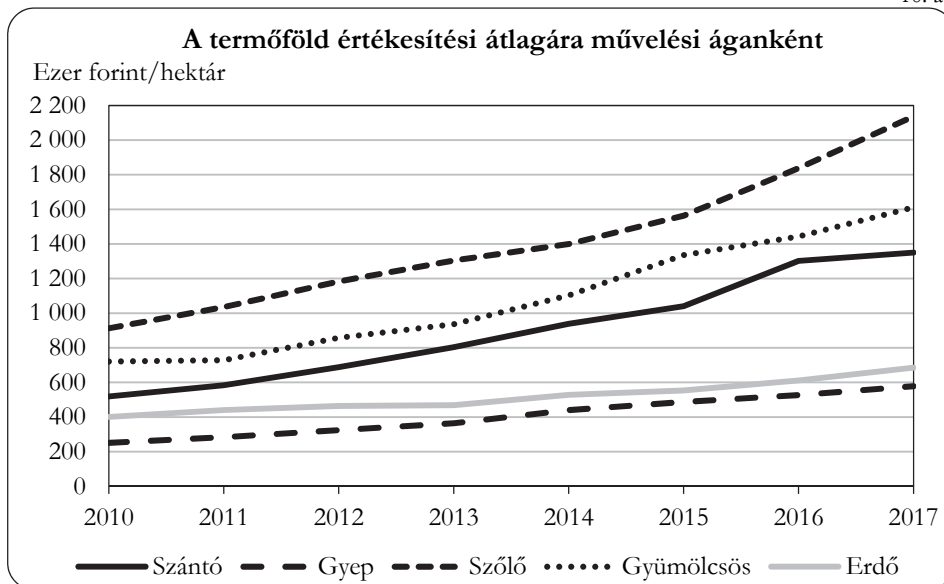
2017-ben az elidegenített termőföld nagysága minden megyében kisebb volt az egy évvel korábbinál. A legtöbb termőföldet Bács-Kiskun (8,4 ezer hektár), Szabolcs-Szatmár-Bereg (7,9 ezer hektár) és Hajdú-Bihar megyében (5,8 ezer hektár) forgalmazták. Az értékesített termőföld túlnyomó hányada szántó volt, amiből Bács-Kiskun megyében adták el a legnagyobb mennyiséget, 5,5 ezer hektárt. A legtöbb gyep (1,2 ezer hektár) Bács-Kiskun, erdő (2 ezer hektár), illetve szőlő és gyümölcsös (0,6 ezer hektár) Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében cserélt gazdát.

A **mezőgazdasági termőföldárak** a 2016. évi 22%-os növekedés után 2017-ben átlagosan 5,6%-kal emelkedtek. Ezen belül a legnagyobb mennyiségben értékesített szántó ára 3,7%-kal nőtt, így 1 hektár szántóföld országos átlagára 1 millió 351 ezer forint lett. A többi művelési ág esetében a drágulás ennél nagyobb mértékű volt. A szőlő ára 16, a gyümölcsös és az erdő egyformán 12–12, a gyepé 9,7%-kal nőtt a 2016. évihez képest. 2017-ben országosan egy hektár szőlőt átlagosan 2 millió 138 ezer, gyümölcsöst 1 millió 612 ezer, erdőt 685 ezer, gyepet 579 ezer forintért lehetett megvásárolni.

2017-ben a szántó átlagára Pest és további öt dunántúli (Győr-Moson-Sopron, Somogy, Vas, Veszprém, Zala) megyében csökkent, a többiben nőtt az egy évvel korábbihoz képest. Az áremelkedés mértéke Békésben volt a legnagyobb (21%), ezen kívül Hajdú-Bihar és Fejér megyében történt 10% feletti drágulás.

2017-ben 1 hektár szántóföld átlagára Észak-Magyarország kivételével – ahol 925 ezer forintért lehet megvásárolni – minden régióban meghaladta az 1 millió forintot. A legtöbbet, átlagosan 1 millió 530 ezer forintot Dél-Alföldön kellett fizetni egy hektár szántóért. Az árkülönbségek megyénként is jelentősek, többek között a forgalmazott mennyiségtől, a talaj minőségétől, a domborzati viszonyoktól és a földterület elhelyezkedésétől függően. A jó termőképességű földekkel rendelkező Békés, Hajdú-Bihar és Tolna megyében 1 hektár szántó átlagosan 1,7–1,8 millió, ezzel szemben a tagolt felszínű Borsod-Abaúj-Zemplén, Nógrád és Zala megyében 700–900 ezer forintért cserélt gazdát.

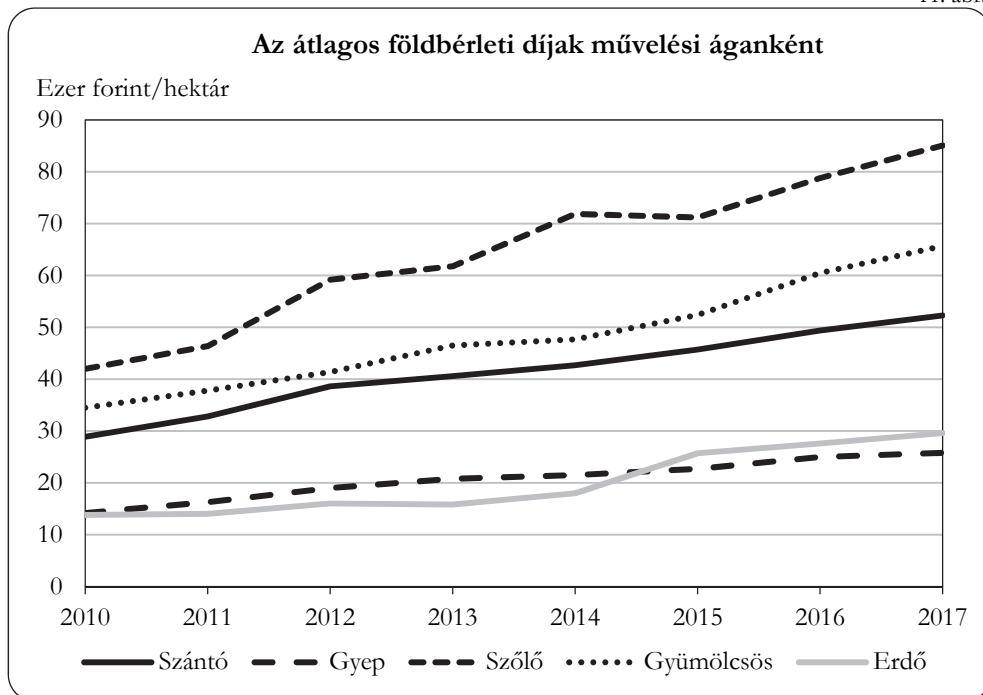
10. ábra

A 2016. évi gazdaságszerkezeti összeírás szerint a használt mező- és erdőgazdálkodási területek 42%-át bérleményként művelték, ezen belül a szántó esetében volt a legmagasabb (55%) a bérelt területek aránya. A **földbérleti díjak** tovább emelkedtek. 2017-ben országosan 1 hektár szántó éves átlagos bérleti díja 52 ezer forint volt, 5,8%-kal több a 2016. évinél. A gyümölcsösök bérleti díja egy év alatt átlagosan 8,6, a szőlőé 8,1, az erdőé 6,9, a gyepé 3,5%-kal nőtt. Használatukért ebben a sorrendben évi 66, 85, 30, illetve 26 ezer forintot kellett fizetni hektáronként.

2017-ben a szántó éves bérleti díja Hajdú-Bihar és Tolna megyében volt a legmagasabb (71, illetve 70 ezer forint), és már hatodik éve ebben a két megyében lehetett átlagosan a legdrágábban szántót bérelni. Veszprém megyében ennek az összegnek mintegy felét (36 ezer forintot), Nógrádban ennél is kevesebbet, 31 ezer forintot kellett fizetni 1 hektár szántó használatáért, bár utóbbi helyen történt 2017-ben a legnagyobb áremelkedés (14%). A szántó átlagos bérleti díja csak Heves megyében volt alacsonyabb az egy évvel korábinál. 2017-ben a megyék többségében 1 hektár szántó bérleti díja 3–5%-át tette ki a forgalmi árának.

11. ábra

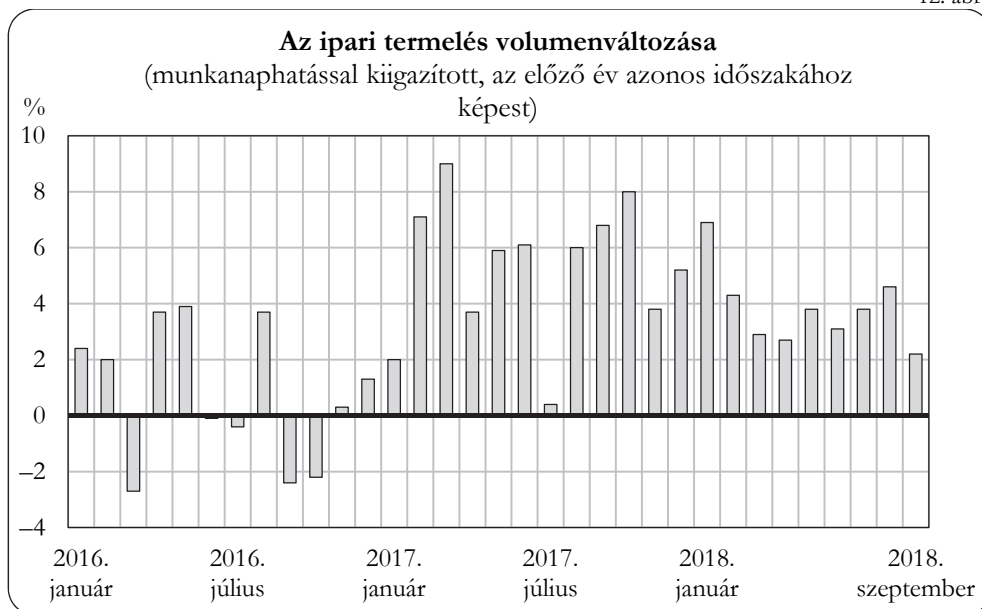
Ipar

Hazánk gazdasági teljesítményét az ipari termelés alakulása nagymértékben befolyásolja. A feldolgozóipart, az energiaipart és a bányászatot magába foglaló ágazatcsoport (az elmúlt tíz év átlagát tekintve) a bruttó hozzáadott érték negyedét állítja elő.

2018 szeptemberében az ipari termelés volumene⁶ 0,6%-kal elmaradt az egy évvel korábbitól. A mérséklődést a 6,4%-kal csökkenő export okozta, miközben a belföldi értékesítések volumene 4,5%-kal emelkedett. Munkanaphatástól megtisztított adatok alapján az ipar kibocsátása 2,2%-kal nőtt.

⁶ Az ipar összesen adata a teljes iparra, az iparra vonatkozó többi adat a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások körére vonatkozik.

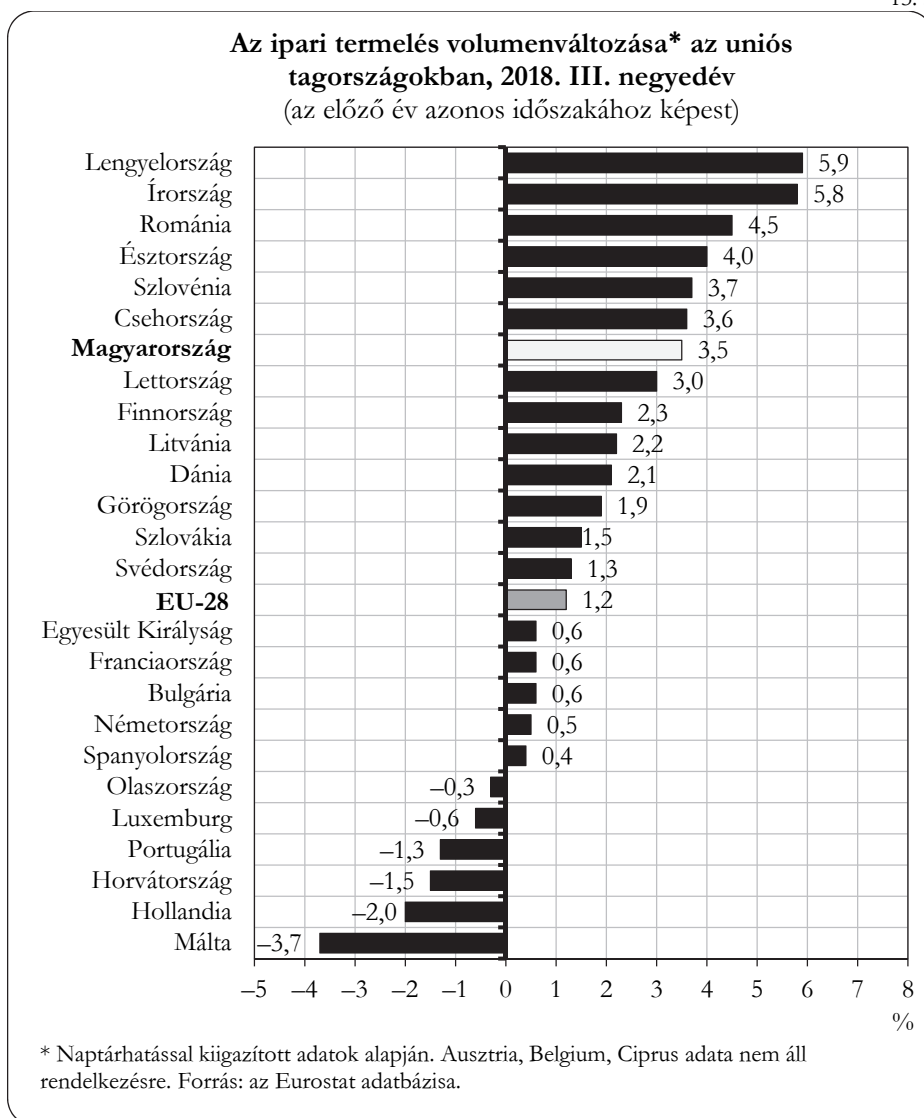
12. ábra

2018. január–szeptemberben az ipari termelés volumene 3,1%-kal meghaladta az előző év azonos időszakit. A növekedés motorját jelentő belföldi eladások volumene 6,0, az exporté 0,5%-kal nőtt, így az export ipari értékesítéseken belüli aránya az egy évvel korábbinál alacsonyabb, 64% volt. A belföldi eladások volumene az energiaiparban 2,2%-kal csökkent, a feldolgozóiparban viszont 9,6%-kal bővült, amihez szinte minden részterület hozzájárult. Közülük az ebben a relációban legnagyobb részarányú élelmiszeripar hazai értékesítései összehasonlító áron 5,7%-kal meghaladták az egy évvel korábbit. Az ipari export harmadát jelentő járműgyártás külpiaci eladásainak volumene 4,2%-kal csökkent, a második legnagyobb, 15%-os súlyú elektronikai iparé 5,3%-kal nőtt.

A naptárhatással kiigazított adatok szerint a hazai ipar növekedési üteme **2018 III. negyedévében** 3,5% volt, az első két negyedévhez hasonlóan meghaladta az EU–28 átlagát (1,2%). A hazánk legfontosabb külgazdasági partnerének számító Németországban 2018 III. negyedévében 0,5%-kal nőtt a kibocsátás volumene az előző év azonos időszakához képest. A rendelkezésre álló adatok alapján az uniós tagállamok közül Lengyelországban bővült a legdinamikusabban (5,9%-kal) az ipari termelés. A másik két visegrádi országban, Szlovákiában és Csehországban is az EU-28 átlagát meghaladó mértékű (1,5, illetve 3,6%-os) növekedés történt.⁷

⁷ Forrás: az Eurostat adatbázisa.

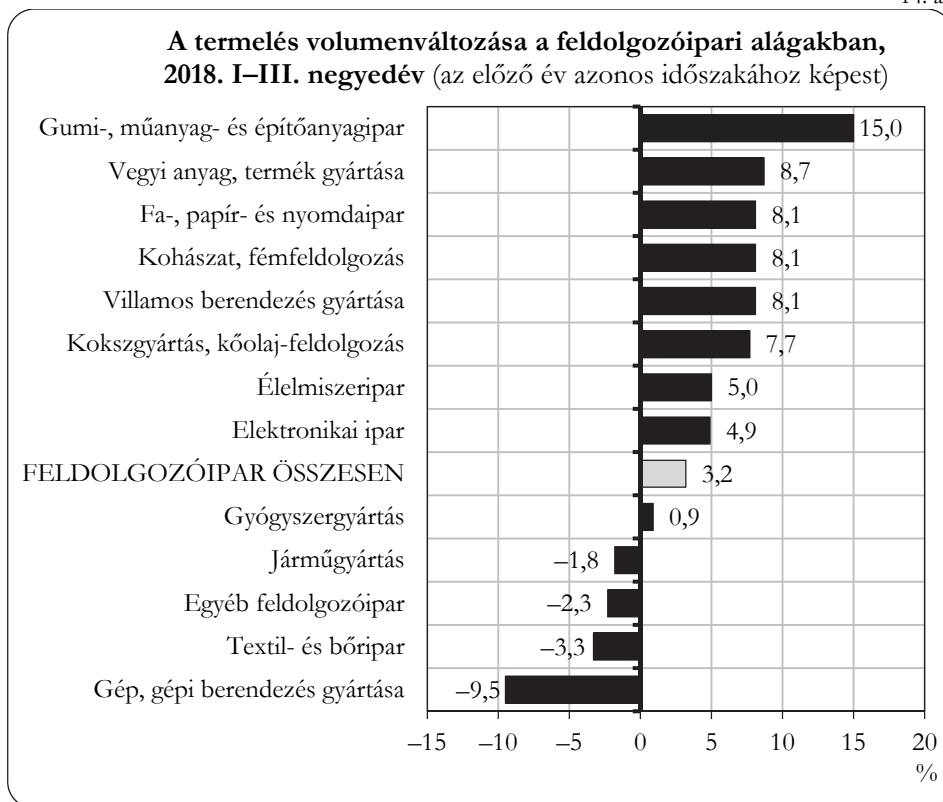

2018 első kilenc hónapjában az ipar nemzetgazdasági ágai közül a meghatározó (96%-os) részesedéssel bíró feldolgozóipar termelése 3,2%-kal nagyobb, az energiaiparé 4,4%-kal kisebb volt az előző év azonos időszakánál. A csekély súlyú bányászat kibocsátása 58%-kal nőtt, döntően a kőolaj- és földgáztermeléssel kapcsolatos feltáró tevékenységek, valamint az élénk építőipari keresletet kiszolgáló, elsősorban az útépitésekhez szükséges alapanyagokat előállító kőfejtés, homok- és agyagbányászat volumennövekedése miatt.

A **feldolgozóiparon** belül a legnagyobb súlyt képviselő járműgyártás kibocsátása 1,8%-kal mérséklődött, amit alapvetően a közútigépjármű-gyártás volumencsökkenése okozott, miközben a másik nagy részarányú terület, a közúti jármű-alkatrész gyártása bővült. A szinte teljes egészében külpiacra termelő elektronikai ipar termelése 2018. január–szeptemberben 4,9%-kal meghaladta az előző év azonos időszakit. A hasonló súlyú, a feldolgozóipari termelés több mint tizedét adó élelmiszeripar kibocsátása 5,0%-kal nőtt, ehhez leginkább a húsipar és az italgyártás teljesítménye járult hozzá. A feldolgozóipar ágai közül a legnagyobb mértékben (15%-kal) a gumi-, műanyag- és építőanyag-ipar teljesítménye bővült, amiben a gumiiipar exportjának növekedése, a műanyagipar termékei iránti belső kereslet fokozódása és az építőipari expanzió egyaránt szerepet játszott. Szintén jelentősen, 8,1%-kal nőtt a másik közepes súlyú terület, a kohászat, fémfeldolgozás kibocsátása, és a kisebb részarányú ágak közül a vegyipar-, -termékgyártás, a villamosberendezés-gyártás, a fa-, papír- és nyomdaipar, valamint a kokszyártás, kőolaj-feldolgozás volumene is 7,7–8,7%-kal emelkedett. Ugyanakkor 9,5%-kal csökkent a gép-, gépi berendezés-gyártás termelése, döntően a motor- és turbinagyártás⁸ visszaesése miatt. A feldolgozóipar legkisebb súlyú ágai közül a gyógyszeripar termelése nőtt, a textil- és bőriparé, valamint az egyéb feldolgozóiparé (pl. bútorgyártás, orvosieszköz-gyártás) mérséklődött.

---

⁸ A légi- és közúti jármű-motor gyártása nem ebbe a szakágzatba tartozik.

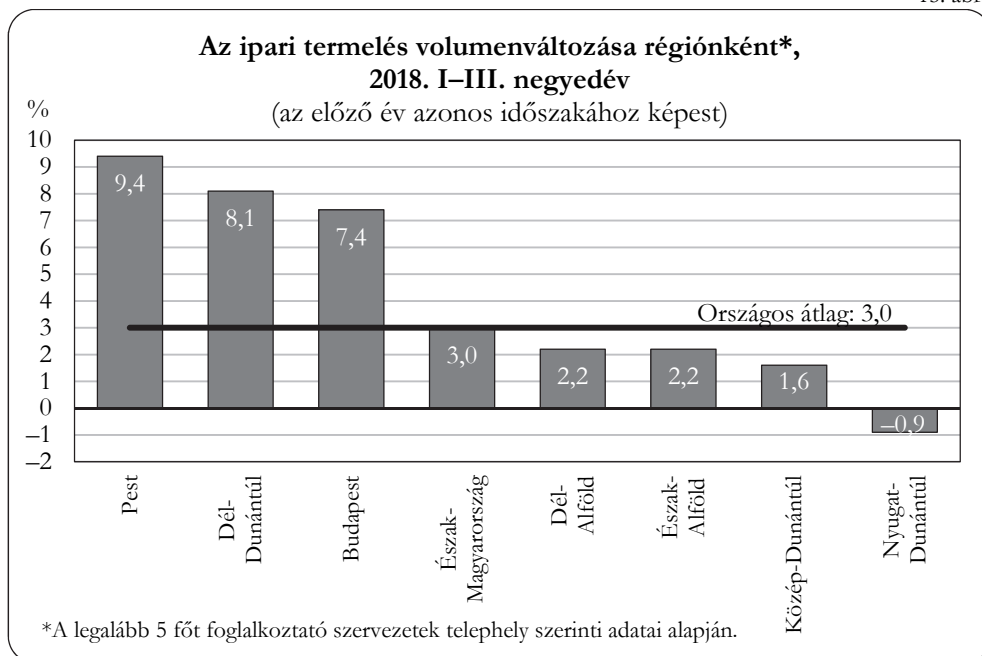

2018 I–III. negyedévében a **létszám-kategóriák szerint képzett vállalat-csoportok** mindegyikében bővült az ipari termelés volumene, a legdinamikusabban (11%-kal) az elsősorban hazai piacra termelő (5–49 fős) kisvállalkozásoké. A közepes méretű (50–249 fős) vállalkozások kibocsátása 3,4, az ipari termelés 73%-át adó, erősen exportorientált (legalább 250 főt foglalkoztató) nagyvállalatoké 2,0%-kal emelkedett. A bővülés húzóerejét mindhárom vállalati körben a belföldi eladások jelentették.

2018. január–szeptemberben az ipari termelés volumene csak Nyugat-Dunántúlon volt alacsonyabb (0,9%-kal) az előző év azonos időszakánál, amit alapvetően a járműgyártás csökkenése okozott. A többi **régióban** nőtt a kibocsátás, a legnagyobb mértékben (9,4%-kal) Pest régióban, a legkevesbé (1,6%-kal) Közép-Dunántúlon.⁹

⁹ Telephely szerinti adatok alapján.

15. ábra

A megfigyelt feldolgozóipari ágazatok¹⁰ összes új **rendelésének** volumene **2018 szeptemberében** 6,3%-kal kisebb volt, mint az előző év azonos hónapjában. Szeptember végén az összes rendelésállomány volumene 6,4%-kal meghaladta az egy évvel korábbit.

Energia

2018. I–III. negyedévben az ipari termelés 3,9%-át adó energiaipari kibocsátás (921 milliárd forint) összehasonlító áron 4,4%-kal kisebb volt az előző év azonos időszakánál. A teljesítmény 73%-át létrehozó villamosenergia-termelés, -ellátás alágazat volumene 3,4, a 15%-át előállító gázellátásé 1,4, a legkisebb súlyú (12%) gőzellátás, légkondicionálásé 3,3%-kal csökkent.

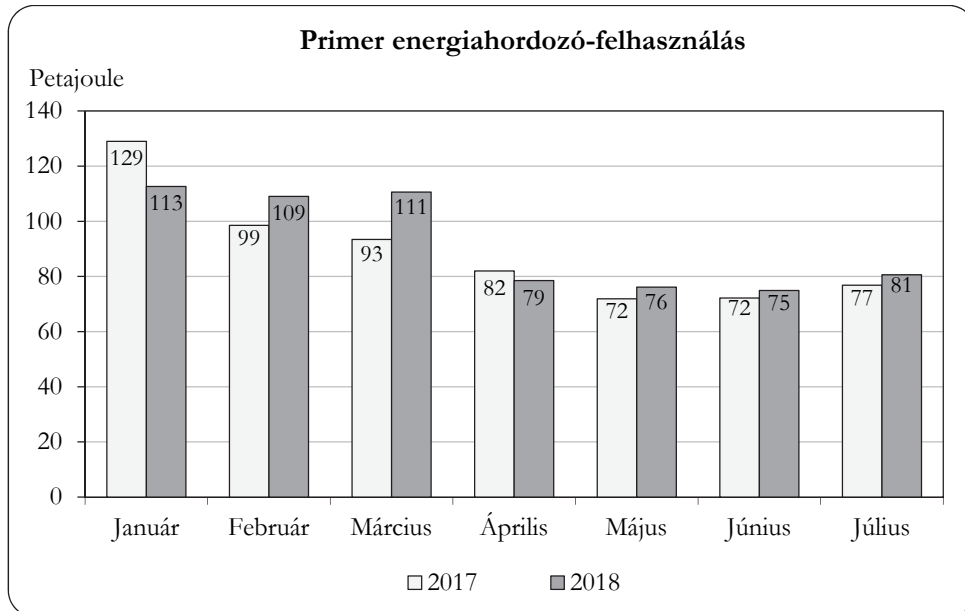
Az ország energiahordozó-felhasználása 2018 első hét hónapjában változatosan alakult. Januárban és áprilisban az egy évvel korábbinál kisebb, a többi hónapban – különösen februárban és márciusban az átlagosnál hidegebb időjárás miatt – nagyobb volt az energiaszükséglet. A hazai gazdaság szereplői 2018. január–júliusban az előző év

¹⁰ A legalább 50 főt foglalkoztató ipari vállalkozások körében.

azonos időszaknál 3,0%-kal több, összesen 642 petajoule (PJ) energiát használtak fel. Az I. félévben a GDP 4,7%-os növekedése mellett a gazdaság relatív energiaigénye 1,9%-kal mérséklődött.

16. ábra

2018 első hét hónapjában az elsődleges energiafelhasználás 34%-át kőolaj és kőolajszármazék, 32%-át földgáz biztosította, ami túlnyomó részben külföldről származott. A szükséglet további 21%-át primer villamos energia, 7,3%-át szén és széntermék fedezte. Az előbbi energiahordozó majdnem háromnegyedét atomerőműben állították elő, utóbbi 57%-át hazai barnakőszén- és lignitbányákban termelték ki. A fogyasztás fennmaradó 5,9%-át egyéb energiaforrások (megújuló energiahordozók és hulladék) elégtették ki. Január–júliusban az ország energiaigényének közel kétharmadát nettó import biztosította. Energiaértékben kifejezve a **hazai termelés** 6,6%-kal kisebb, a **behozatal** 5,3%-kal nagyobb volt az előző év azonos időszakánál. A behozatal 93%-át kitevő foszszilis energiahordozók közül a kőolaj és kőolajszármazékok importja 12, a földgázé 2,2%-kal nőtt, a szén és széntermékeké 5,7%-kal csökkent. A bővülő hazai földgázki-termelés, a kisebb belföldi felhasználás és az importtöbblet egy részének készletezése eredményeképpen július végén a hazai tározókban lévő földgáz mennyisége¹¹ (127 PJ) fűtőértéken számolva 23%-kal több volt az évvel korábinál.

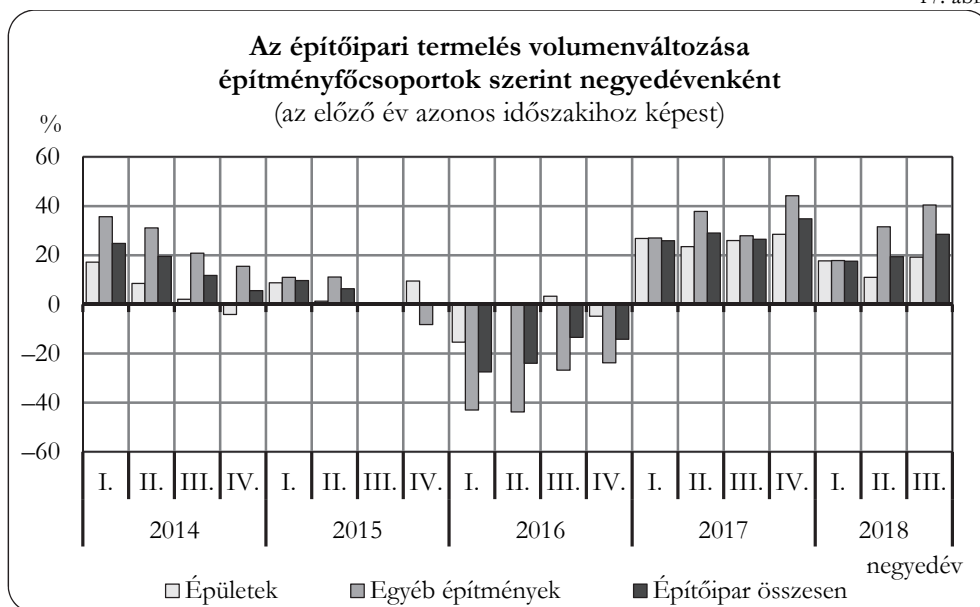
¹¹ Forrás: Magyar Energetikai és Közműszabályozási Hivatal.

Építőipar

Az **építőipari termelés** értéke 2018 I–III. negyedévében meghaladta a 2,2 ezer milliárd forintot, ez összehasonlító áron számítva 23%-kal több volt, mint az előző év azonos időszakában. Ezen belül mindkét építményfőcsoport termelési volumene jelentősen nőtt: a termelési érték 55%-át adó épületeken végzett tevékenységé 16, a fennmaradó részt kitevő egyéb építményeké 33%-kal. A kibocsátás növekedéséhez ipari, kereskedelmi, oktatási és lakóépületek építésével, valamint út-, vasút- és közműépítéssel és felújítással összefüggő megrendelések teljesítése egyaránt hozzájárult.

A **január–szeptemberi** időszakon belül márciusban csekély mértékben, a többi hónapban jelentősen nőtt a kibocsátás. Az I. negyedévben átlagosan 18, a II. negyedévben 19, a III. negyedévben 29%-kal haladta meg az építőipari termelés volumene az egy évvel korábit. A két utóbbi negyedévben az építményfőcsoportok közül az egyéb építmények körében lényegesen nagyobb mértékű volt a növekedés, mint az épületekben.

17. ábra

Az I–III. negyedévben mindhárom **építőipari ágazatban** jelentősen, de eltérő mértékben bővült a kibocsátás volumene: a termelési érték háromtizedét teljesítő épületek építése ágazatáé 24, a 27%-ot adó egyéb építmények építéséé 37, a 43%-kal részesedő speciális szaképítésé – az átlagtól elmaradón – 14%-kal.

Az építőipari vállalkozások által 2018. január–szeptemberben építőipari munkákra kötött **új szerződések** összehasonlító áron számított értéke 2,6%-kal meghaladta az előző év azonos időszakit. A **szeptember végi szerződésállomány** értéke (2,1 ezer milliárd forint) összehasonlító áron 43%-kal nagyobb volt az egy évvel azelőttinél. A megrendelésállomány tetemesebb hányada (83%-a) egyéb építmények kivitelezésére vonatkozott, ami volumenben 58%-kal több, míg a fennmaradó részt (17%-ot) kitevő, épületeken végzett munkákra szóló megállapodásoké 4,7%-kal kevesebb volt az egy évvel korábbinál.

Lakásépítés, ingatlanforgalom

A megelőző két év azonos időszakához hasonlóan 2018 első három negyedévében is nőtt a **használatba vett új lakások** száma, 28%-kal több, 10 218 új lakás épült. A lakásépítés bővülése a községekben volt kiemelkedő (47%), és Budapesten pedig az átlagot meghaladó (30%). Fajlagosan – tízezer lakosra számítva 7,5 – azonban a legkevesebb lakás a bővülés ellenére is a községekben épült. A megyei jogú városokban (14,0) és Budapesten (12,3) volt az átlagot (10,4) meghaladó a tízezer lakosra jutó használatba vett új lakások száma.

A lakások döntő többségét (96%) új épületekben vették használatba. Ezeknek a lakásoknak 54%-a családi házban, 37%-a többlakásos épületben, 5,3%-a lakóparkban található. Az új lakások 53%-a értékesítési céllal, 46%-a saját használatra készült. Az építtetői összetétel országosan kiegyenlített volt, a vállalkozások a lakások 50, természetes személyek a lakások 48%-át építtették. Budapesten ez az arány a vállalkozások (78%), a községekben a természetes személyek (77%) felé tolódott.

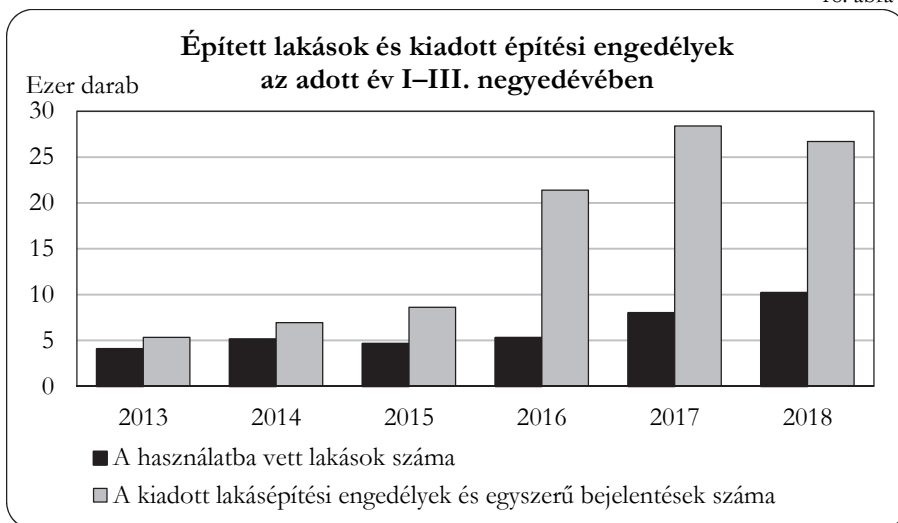
A **kiadott építési engedélyek és egyszerű bejelentések**¹² alapján építendő lakások száma 26 655 volt, 6,2%-kal kevesebb, mint 2017 azonos időszakában. Az építési engedélyek és bejelentések száma Budapesten negyedével esett vissza, a megyei jogú városokban változatlan maradt, a többi városban (9,0%) és a községekben (7,4%) növekedett.

Az első három negyedévben 110 üdülőépületben 193 üdülőegység készült el, és 1116 lakás szűnt meg.

---

¹² A Kormány 456/2015. (XII.29.) rendeletének megfelelően a statisztikai számbavétel kiterjed az építési engedélyek mellett az egyszerű bejelentésekre, a használatbavételi engedélyek mellett az egyszerű bejelentés alapján épített épületek használatba vételére vonatkozó hatósági bizonyítványokra is.

18. ábra

A 2018 I–II. negyedében kötött **lakásadásvételi szerződések** közül 59 ezer adatának feldolgozása történt meg, az egy évvel korábbi – hasonló feldolgozottságú – adatoknál 7,1%-kal több. Az eladott lakásoknak csak 2,9%-a volt új építésű. A 3432 értékesítési céllal épült lakásból 1739-et adtak el.

A használtlakás-forgalomban nőtt a kisebb települések súlya, mivel a nagyvárosi lakáspiacokon a vásárlók érdeklődése az új lakások felé fordult. Budapesten minden ötödik, a megyeszékhelyeken minden harmadik eladott lakás panelépítésű volt. A községek szinte kizárólag egylakásos épületekből álló piaca az országos lakáseladásoknak mintegy negyedét tette ki. A lakáspiaci tranzakciók lakosságszámra vetített száma mind a használt, mind az új lakások esetében csak Budapesten és a megyeszékhelyeken haladta meg az átlagot.

5. tábla

Ingtalanforgalom

Év, negyedév	Eladott lakások száma, ezer darab	Ebből:		
		használt	új	értékesítési céllal épült lakások aránya, %
2013	88,7	97,4	2,6	3,6
2014	113,8	97,1	2,9	3,1
2015	134,1	97,5	2,5	2,3
2016	146,3	96,7	3,3	3,6
2017	153,8	96,0	4,0	4,7
2018. I–II. negyedév	59,0	97,1	2,9	5,8

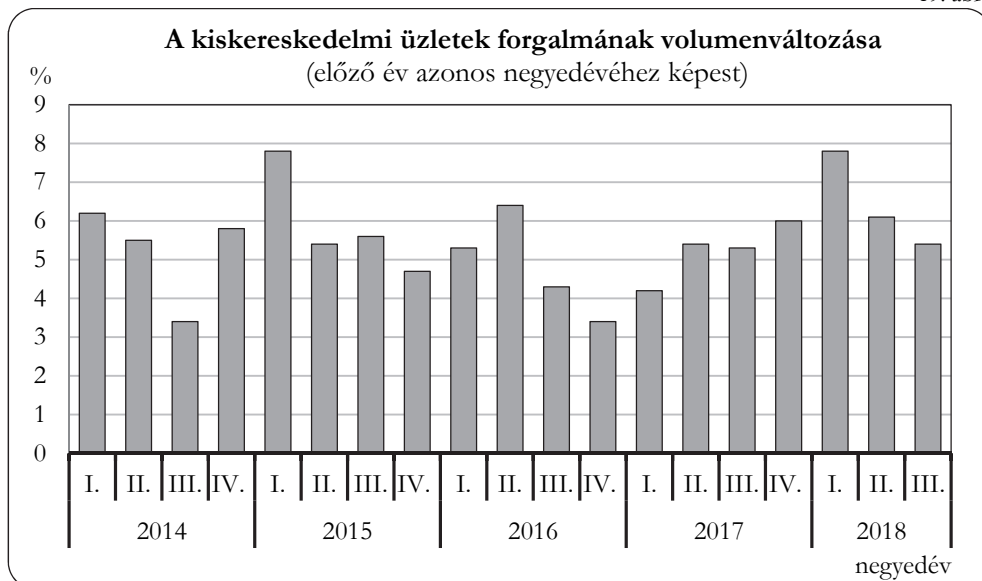
A 2018 I–II. negyedévében eladott használt lakások tiszta **árváltozása** 8,2% volt, ám mivel az eladott lakások összetétele a kisebb értékűek felé tolódott, a ténylegesen eladott lakások átlagos ára csak 3,1%-kal volt magasabb a 2017. évinél. Az új lakások tiszta árváltozása 7,6, teljes árváltozása 6,8% volt.

A 2018 I–II. negyedévében mért országos lakáspiari árszint a lakáspiari válságot megelőző, 2008-as **reálárszintet** közelíti, az új lakások reálára 0,4, a használtaké 1,6%-kal marad el tőle. Folytatódott a kisebb települések árszínvonalának távolodása az országos átlagtól, ugyanakkor Budapesté 2018 első felében már több mint kétszeresen meghaladta azt. 2018 I–II. negyedévében csak a budapesti használt lakások átlagára (26,6 millió forint) haladta meg az országos átlagot (14,8), a községekben (7,0 millió forint) jelentősen alatta maradt. Az új lakások árában nem voltak ekkora különbségek, Budapesten egy új lakás átlagosan 29,8 millió forintba került, míg egy községben épült 21,8 millió forintba.

Kiskereskedelem

A **kiskereskedelmi üzletek forgalmának** volumene **2018 szeptemberben** 4,4, **január–szeptemberben** 6,3%-kal nőtt, a naptárhatástól megtisztított adatok szerint 5,4, illetve 6,5%-os volt a bővülés. Szeptemberben az előző hónaphoz képest – a szezonális és naptárhatástól megtisztított index szerint – az üzletek forgalma nem változott.

19. ábra

Az **élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelmi üzletek** értékesítésének volumene 2018 I–III. negyedévében 3,8%-kal meghaladta az előző év azonos időszakát. Ezen belül a forgalom 77%-át lebonyolító vegyes termékkörű üzleteké 4,4, az élelmiszer-, ital-, dohányáru-szaküzleteké 2,0%-kal emelkedett.

A **nem élelmiszertermékeket forgalmazó kiskereskedelmi egységek** esetében január–szeptemberben 9,3%-os volt a forgalomnövekedés az egy évvel korábbihoz képest. Ezen belül valamennyi üzletcsoportban bővült a forgalom: a legnagyobb részarányú (27%) bútór-, műszakcikk-üzletek eladásai 8,1%-kal növekedtek, míg a termékek széles körére kiterjedő, az összforgalom mindössze 4,0%-át adó csomagküldő és internetes kiskereskedelemé 26%-kal.

Az **üzemanyagöltő állomások** forgalmának volumene 2018 I–III. negyedévében 6,7%-kal bővült.

6. tábla

A kiskereskedelmi üzletek forgalmának alakulása, 2018. I–III. negyedév

(%)

Megnevezés	Megoszlás	Volumenváltozás az előző év azonos időszakához képest
Élelmiszer jellegű vegyes	35,0	4,4
Élelmiszer, ital, dohányáru	10,5	2,0
Élelmiszer és élelmiszer jellegű vegyes összesen	45,5	3,8
Iparcikk jellegű vegyes	3,8	14,3
Textil, ruházati és lábbeli	5,4	5,5
Bútor, műszaki cikk	10,2	8,1
Könyv, számítástechnika, és egyéb iparcikk	7,2	5,2
Gyógyszer, gyógyászati termék, és illatszer	6,5	7,7
Használt cikk	0,4	2,9
Csomagküldő és internet	4,0	26,2
Nem élelmiszertermék jellegű összesen	37,5	9,3
Gépjárműüzemanyag forgalom	17,0	6,7
Kiskereskedelem összesen	100,0	6,3

A kiskereskedelmen kívül számba vett **gépjármű- és járműalkatrész-üzletek** eladási volumene 2018 első kilenc hónapjában 9,1%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest.

Az **Európai Unióban (EU-28)** 2018. január–szeptemberben – az Eurostat naptárhatástól megtisztított adatai szerint – a kiskereskedelmi forgalom volumene átlagosan 2,1%-kal növekedett az előző év azonos időszakához mérten. A rendelkezésre álló adatok szerint a bővülés Lengyelországban volt a legnagyobb (7,0%) ugyanakkor Olaszországban és Belgiumban csökkenést tapasztaltak.

Turizmus, vendéglátás

2018 I–III. negyedévében a kereskedelmi szálláshelyeken 9,8 millió vendég 24,6 millió vendégéjszakát töltött el, ami 5,2, illetve 3,9%-kal haladja meg az előző év azonos időszakit.

Az év első kilenc hónapjában 4,6 millió **külföldi vendég** összesen mintegy 12,1 millió vendégéjszakára szállt meg a kereskedelmi szálláshelyeken. Előbbi 5,3, utóbbi 2,7%-kal több, mint 2017 I–III. negyedévében. A vendégéjszakában mért vendégforgalom alapján a vendégek nyolctizede Európából érkezett. A legjelentősebb **küldő ország** továbbra is Németország, amelyet az Egyesült Királyság és Csehország követ. A külföldivendég-éjszakák 27%-át e három országból érkezett vendégek foglalták.

A kereskedelmi szálláshelyeken 2018 január és szeptember között 5,1 millió **belföldi vendég** 12,5 millió vendégéjszakát töltött el, ami mindkét érték esetében 5,1%-kal több, mint 2017. január–szeptemberben.

20. ábra

Az év első kilenc hónapjában a kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma – a Tisza-tó régió kivételével – valamennyi **turisztikai régióban** emelkedett, a legnagyobb mértékben Dél-Alföldön (10%). A külföldi vendégek vendégéjszakában mért vendégforgalma a Balaton és Nyugat-Dunántúl, míg a belföldieké a Tisza-tó régió kivételével valamennyi turisztikai régióban meghaladta az egy évvel korábbit.

A **kereskedelmi szálláshelyek bevételei** a vendégforgalomnál gyorsabb ütemben nőttek. A szálláshelyek 2018. január–szeptemberben összesen 389 milliárd forint bruttó bevételt értek el, ami folyó áron 9,4%-kal haladta meg az előző év azonos időszakit. A bevételek hattizede a szállásdíjból származott, amelynek az értéke 7,9%-kal nőtt az előző év I–III. negyedévéhez képest. A szálláshelyek vendéglátásból származó forgalma 31%-kal bővült, míg az egyéb szolgáltatásokból 6,2%-kal kevesebb bevétel folyt be, mint egy évvel korábban.

2018 szeptemberében 2179 egységben – az összes működő szálláshely csaknem héttizedében – lehetett **Széchenyi Pihenőkártyával** fizetni. 2018. január–szeptemberben a belföldi vendégek összesen 16,2 milliárd forint értékben fizettek ezzel, folyó áron valamivel kevesebbel (–0,7%), mint 2017 azonos időszakában.

A vendégéjszakában mért forgalom több mint héttizedét kitevő **szállodák szobakihasználtsága** 62,4% volt, 2,1 százalékponttal magasabb az előző év I–III. negyedévinél. A szállodai szobák átlagára (20 666 forint) 2018 I–III. negyedévében 3,6%-kal meghaladta az előző év azonos időszakit, az egy kiadható szobára jutó szállásdíjbevétel (REVPAR: 12 898 forint) 7,3%-kal emelkedett.

2018 I. félévében a külföldi látogatók 24,6 millió alkalommal utaztak Magyarországra, az utazások száma 3,2%-kal növekedett 2017 azonos időszakához képest. Az utazások közel héttizede egynapos volt, egy év alatt részarányuk némileg csökkent (3,2 százalékponttal) a többnapos utazások javára. A külföldiek 857 milliárd forintot költöttek itt-tartózkodásuk alatt, folyó áron egytizedével többet, mint előző év azonos időszakában.

A **magyarok** 2018. január–júniusban 10,5 millió alkalommal utaztak külföldre, 11%-kal többször, mint 2017 I. félévében. Az utazások közel kétharmada egynapos út volt, az utazásokon belüli arányuk 1,8 százalékponttal emelkedett 2017 I. félévéhez képest. Az utazások alkalmával 381 milliárd forintot költöttek el, 3,1%-kal többet az egy évvel korábbinál.

2018 I–III. negyedévében a vendéglátóhelyek eladási forgalma – a kereskedelmi szálláshelyek vendéglátó egységeinek forgalmával együtt – összesen 899,5 milliárd forintot tett ki, ennek kilenctizede a kereskedelmi, a fennmaradó rész a munkahelyi vendéglátásból származott. A teljes forgalom volumene az időszak átlagában 7,7%-kal nőtt. A növekedés teljes egészében a kereskedelmi vendéglátóhelyek forgalomnövekedéséből (9,3%) adódott, ugyanakkor a munkahelyi vendéglátásé csökkent (–5,1%).

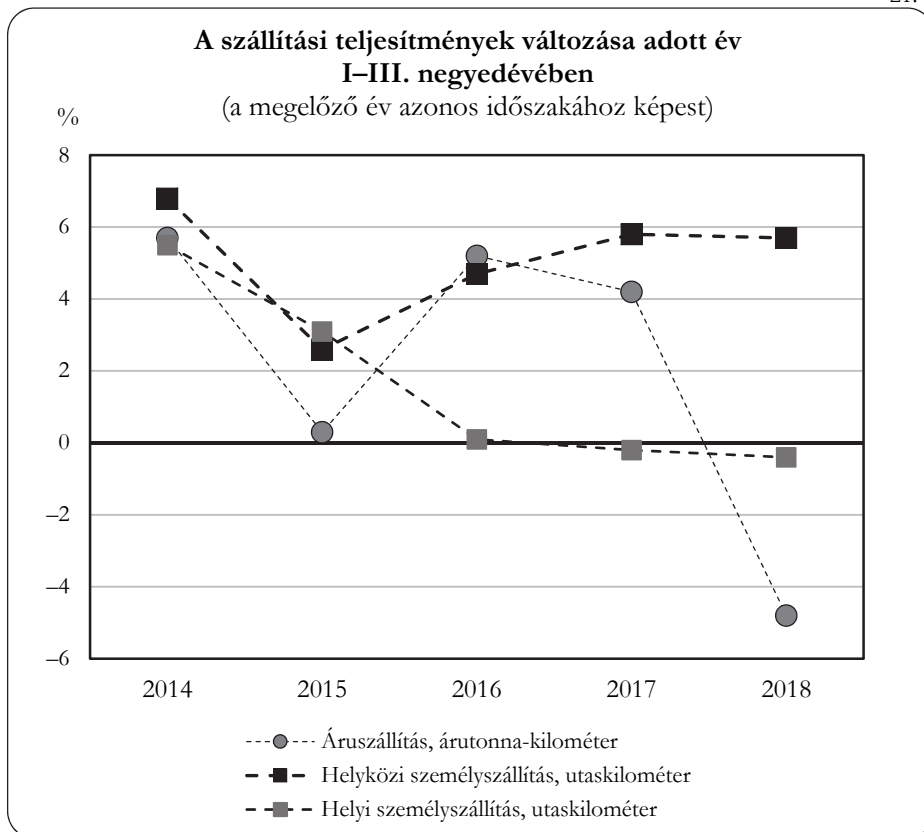
Szállítás, közlekedés

2018. I–III. negyedévben a nemzetgazdaság árutonna-kilométerben kifejezett **áruszállítási teljesítménye** 4,8%-kal alacsonyabb volt, mint 2017 ugyanezen időszakában. A nemzetközi forgalom teljesítménye 8,5%-kal elmaradt az egy évvel korábitól, a belföldi ugyanakkor 5,7%-kal meghaladta azt. A teljes áruforgalmat illető teljesítménycsökkenés az átlagos szállítási távolság rövidebbé válásával magyarázható, mivel a szállított tömeg 5,5%-kal bővült. A teljesítmény kétharmadát képviselő közúti áruszállítás esetében 5,1, a vasúti áruszállítás vonatkozásában 7,3%-os teljesítménycsökkenés alakult ki.

A **helyközi személyszállítás** utaskilométer-teljesítménye 2018 első kilenc hónapjában 5,7%-kal több volt az egy évvel korábitnál. A növekedés az átlagos utazási távolság hosszabbá válásának következménye, az utazások száma ugyanis 1,5%-kal mérséklődött. Az átlagos utazási távolság növekedése alapvetően annak tulajdonítható, hogy a légi személyszállítás teljesítménye 20%-kal bővült. A **Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér utasforgalma** a január–szeptemberi időszakban 11,3 millió fő volt, 14%-kal több az egy évvel korábitnál. Az össz-teljesítmény 45%-át adó autóbuzsos közlekedés teljesítménye lényegében nem változott (0,1%-kal nőtt), a vasúti közlekedése 1,9%-kal nőtt. 2018 I–III. negyedévében az összteljesítményből közel kétharmados aránnyal részesedő belföldi forgalom esetében 0,5, a nemzetközi forgalomban 17%-os növekedés következett be 2017 azonos időszakához képest.

A **helyi személyszállításban** 2018. I–III. negyedévben 1 milliárd 591 millió utazást regisztráltunk, 1,3%-kal kevesebbet, mint tavaly ilyenkor. A csökkenés legfontosabb tényezőjét a metró és földalatti jelentette, az ezeken a járműveken megtett utazások száma 26%-kal visszaesett, összefüggésben az M3-as metróvonal felújítása miatti forgalomkieséssel. Az utazások 54%-át lebonyolító autóbuzsok esetében ezzel szemben az utasszám 5,9%-kal bővült a 2017. január–szeptemberihez képest, részben annak hatására, hogy az M3-as metró kiesett forgalmát buszokkal bonyolították le. (Ugyanakkor érdemes figyelembe venni, hogy a metróon, földalattin megvalósult utazások száma 82 millióval csökkent, míg a Budapesten, buszokon regisztrált utazásoké ennél kevesebbel, 60 millióval nőtt.) A villamosokat igénybe vevők száma 3,9%-kal emelkedett egy év alatt. Valamennyi közlekedési módozatot tekintve a fővárosban utazók száma 0,8, a vidéken közlekedőké 2,5%-kal elmaradt az egy évvel korábitól.

21. ábra

2018. január–szeptemberben 225 ezer **személygépkocsit helyeztek első alkalommal forgalomba** az országban, 13%-kal többet, mint 2017 ugyanezen időszakában. Ezen belül az új – kétévesnél fiatalabb – személygépkocsik forgalomba helyezése 25, a használtaké 4,5%-kal nőtt. Az eltérő mértékű növekedések hatására az új személygépkocsik aránya a forgalomba helyezéseken belül 4,4 százalékponttal emelkedett, és 48%-ot tett ki.

Termelői és fogyasztói árak

Mezőgazdasági termelői és ráfordítási árak

2018 szeptemberében a mezőgazdasági **termelői árak** 6,2%-kal meghaladták az előző év azonos időszakára jellemző szintet. Az összetevők közül a növényi termékek ára 12%-kal emelkedett, az élő állatok és állati termékek ára pedig 2,8%-kal csökkent.

A gabonafélék ára 15%-kal – ezen belül a búzáé 18, a kukoricáé 12 – emelkedett. A zöldségfélék jelentősen (27%) drágultak, a gyümölcsök 11%-kal – az alma 39%-kal – olcsóbbak lettek. A élő állatok ára 3,2, ezen belül a vágósertése 8,8%-kal csökkent.

2018 január–szeptemberében a mezőgazdasági termelői árak 2,2%-kal nőttek, ezen belül a növényi termékek ára 4,8%-kal emelkedett, az élő állatok és állati termékeké 2,1%-kal mérséklődött. A gabonafélék és a zöldségek ára több mint tizedével, a burgonya 8,9%-kal nőtt, a gyümölcsöké azonban hasonló mértékben csökkent. A vágósertés ára 12%-kal visszaesett, a tojás 9,4%-kal drágult.

2018 január–szeptemberében a mezőgazdasági termelés **ráfordítási árai** 3,5%-kal magasabbak voltak az előző év azonos időszakánál, ami a folyó termelőfelhasználás árszínvonalának 3,0, és a mezőgazdasági beruházások árszínvonalának 5,6%-os emelkedéséből adódott. A takarmányok ára 5,4, az üzemanyagok ára 9,8%-kal magasabb lett. Az épületberuházások 9,1, a gépberuházások 4,0%-kal drágultak. Az **agráröllő** értéke (a mezőgazdasági termelőiár- és ráfordításiár-index hányadosa) 98,7% volt.

Ipari, építőipari termelői árak

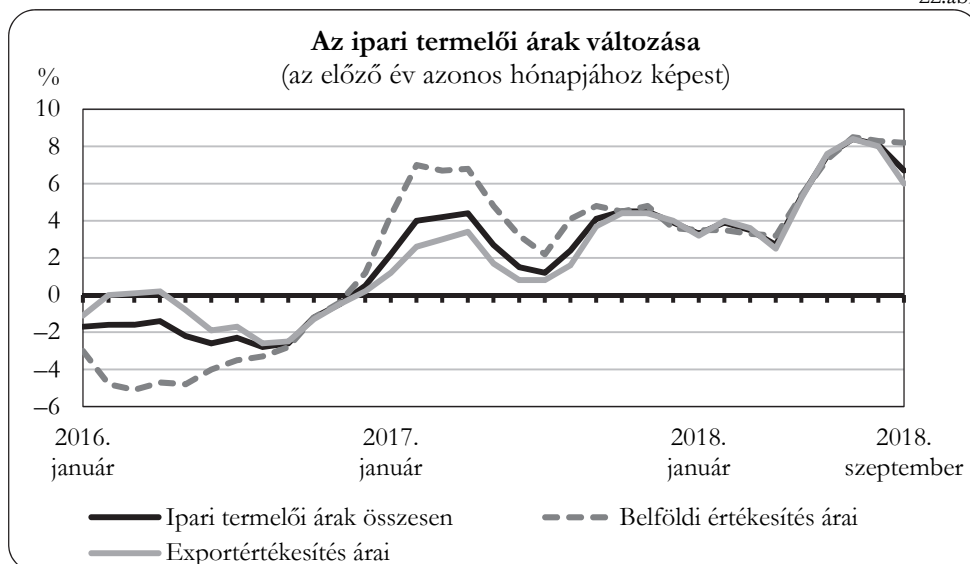
Hazánkban az ipari termelői árak **2018 szeptemberében** 6,7%-kal meghaladták az egy évvel korábbi. A drágulás mértékét az emelkedő munkabérek mellett befolyásolta, hogy az Európában irányadó Brent nyersolaj ára 2018 szeptemberében 40%-kal magasabb volt az egy évvel korábinál, miközben a forint az amerikai dollárral szemben 7,6, az euróval szemben 5,3%-kal gyengült. Ezzel párhuzamosan Magyarországon a kokszyártás, kőolaj-feldolgozás termékei 33%-kal többbe kerültek, mint 2017 szeptemberében, és az ipar más területein is folytatódott a drágulás.

Az ipari termelői árak **2018 I–III. negyedévében** összességében 5,5%-kal magasabbak voltak, mint az előző év azonos időszakában. Az energia- és továbbfelhasználásra termelő ágazatokban átlagosan 7,3, a beruházási javakat gyártókban, 5,5, a fogyasztási cikkek gyártókban 1,3%-kal emelkedtek az árak.

Január–szeptemberben a **belföldi értékesítések** átlagosan 5,7%-kal drágultak. Ezen belül a hattizednyi súlyt képviselő feldolgozóipari cikkek 6,0, a több mint egyharmadnyi súlyú energiaipar termékei 5,5%-kal kerültek többre a 2017. január–szeptemberinél. A feldolgozóipar hazai eladási árait – a világpiaci folyamatokon keresztül – elsősorban a kokszyártás, kőolaj-feldolgozásban történt 19%-os drágulás hajtotta fel. Emellett a vegyi anyag, termékgyártásban és a kohászat, fémfeldolgozásban is jelentősen (9,4, illetve 7,8%-kal) emelkedtek a belföldi értékesítési árak. A hazai eladásokban nagy súlyú élelmiszeripar termékei az átlagosnál kisebb mértékben, 2,4%-kal drágultak.

A **külföldre értékesített** ipari cikkek 2018. január–szeptemberben 5,4%-kal többre kerültek, mint az előző év azonos időszakában. A feldolgozóiparban 4,9%-kal, az energiaiparban – alapvetően a nemzetközi villamosenergia-piacon történt jelentős drágulás miatt – 15%-kal emelkedtek az árak. A feldolgozóiparon belül a legnagyobb értékű exportbevételt realizáló járműgyártás külföldre értékesített termékei átlagosan 7,2, a második legnagyobb súlyt képviselő elektronikai ipar cikkei 1,1%-kal kerültek többre az egy évvel korábbinál. A gyógyszergyártás kivételével a többi feldolgozóipari területen is nőttek az exportárak.

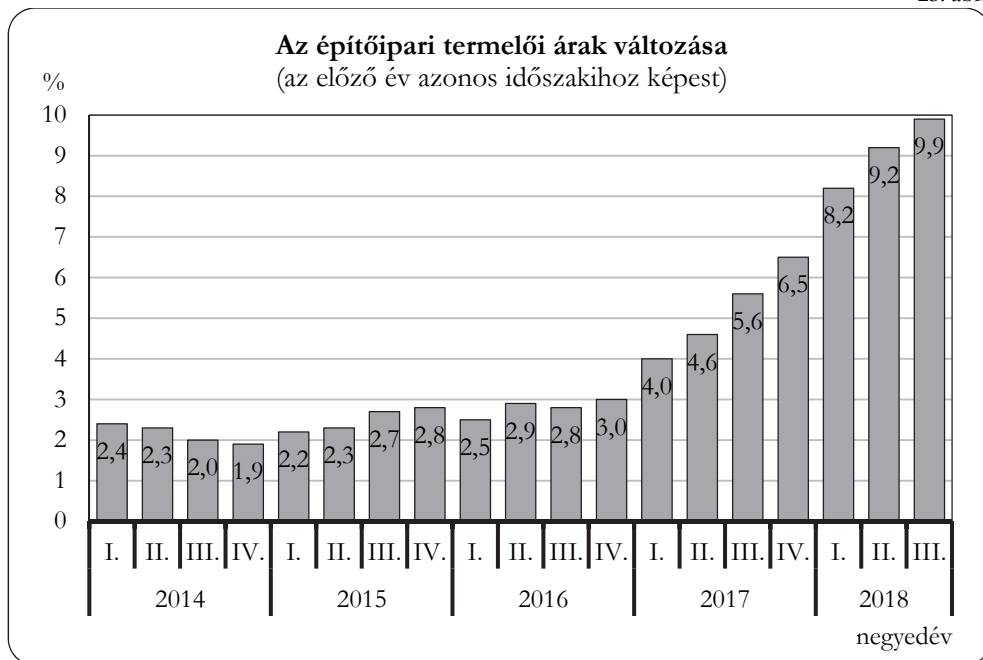
22.ábra

Hazánkhoz hasonlóan 2018 I–III. negyedévében az uniós tagországok többségében is emelkedtek az ipari termelői árak, az **EU-28 egészére számítva** átlagosan 2,6%-kal. A magyarországinál nagyobb mértékben (6,3, illetve 5,8%-kal) csak Svédországban és Litvániában drágultak az ipari cikkek.

Az **építőipari termelői árak 2018 I–III. negyedévében** átlagosan 9,1%-kal nőttek az előző év azonos időszakához viszonyítva, lényegesen nagyobb mértékben, mint az utóbbi tíz év azonos időszakaiban. Az áremelkedés 2017 I. negyedévéétől felgyorsult, 2018 I. negyedévében 8,2, II. negyedévében 9,2, III. negyedévében 9,9% volt az előző év azonos negyedévihez viszonyítva.

23. ábra

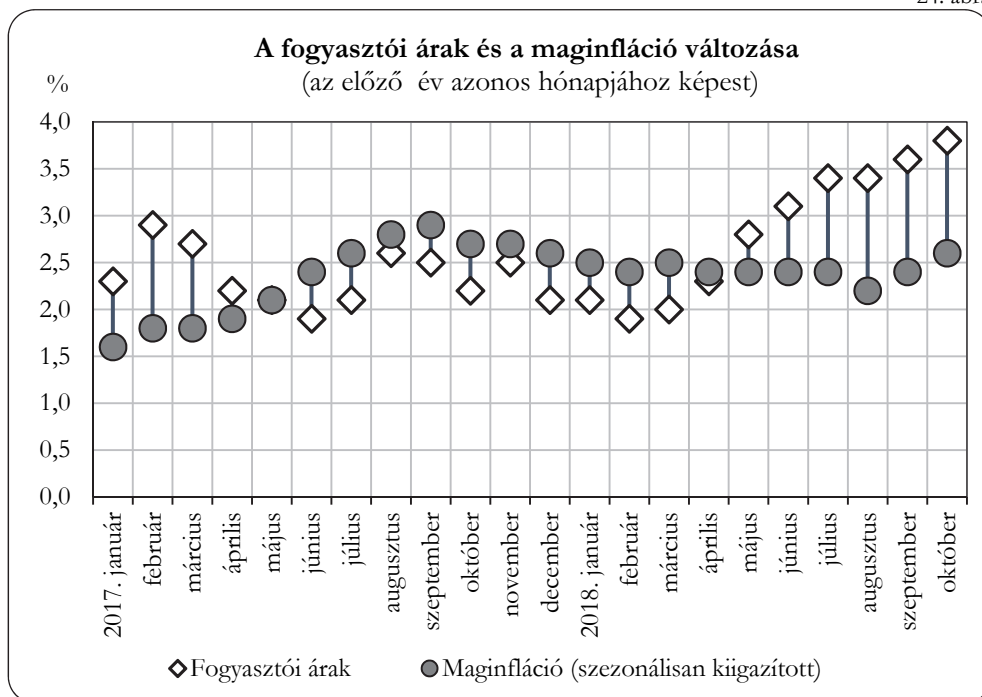
Az **építőipari ágazatok** közül **január–szeptemberben** a termelői árak emelkedése az épületek építése ágazatban 12, az egyéb építmények építésében 6,7, a speciális szaképítésben 9,2%-ot tett ki, ez mindhárom ágazatban az utóbbi évtized legmagasabb növekedése volt.

Az **építményalcsoportok** közül a kilenc hónap alatt a legnagyobb mértékben (11%-ot meghaladóan) a közlekedési és hírközlési épületek körében nőttek az árak átlagosan, a legkisebb növekedést (6,1 és 6,5% közöttit) pedig az utak, valamint a távolsági, illetve a helyi csővezetékek, távközlő- és elektromos hálózatok és műtárgyak csoportjában regisztráltunk. Az építményalcsoportok többségében átlagosan 9–11% közötti árdrágulás történt.

Fogyasztói árak

2018 első tíz hónapjában a fogyasztói árak növekedési üteme fokozódott. Az I. negyedévben az infláció 2,0% körül ingadozott, ezután mértéke majdnem folyamatosan gyorsult, szeptemberben 3,6, októberben 3,8%-os emelkedést mértünk. Utóljára 2012. decemberben volt nagyobb az infláció a 2018. októberinél. A szezonálisan kiigazított alap- vagy **maginfláció** az időszak során kisebb mértékben mozgott (2,2–2,6%), és májustól alacsonyabb volt, mint a fogyasztóiár-index, mivel többek között a járműüzemanyagok, a palackos gáz és az idényáras élelmiszerek (burgonya, friss zöldség, gyümölcs) drágulása nem szerepelt benne.

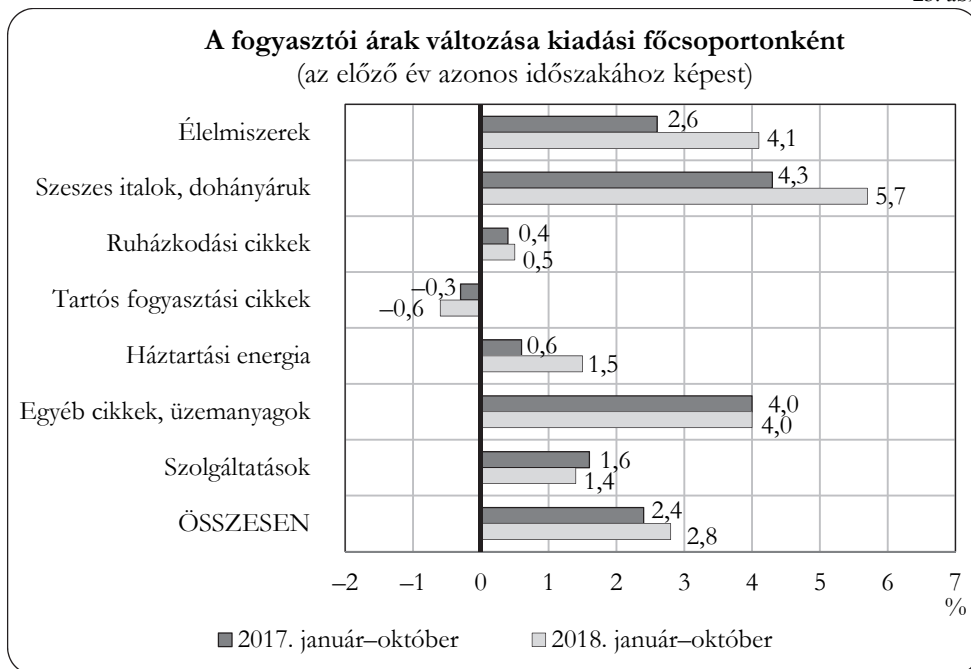
24. ábra

2018. január–októberben összességében 2,8%-kal emelkedtek az árak 2017 azonos időszakához képest. A tartós fogyasztási cikkek kivételével az egyes kiadási főcsoportok árszínvonala nőtt. A legnagyobb mértékben a **szeszes italok, dohányárúk** árai növekedtek (5,7%-kal). A szeszes italok 3,1, a dohányárúk 8,3%-kal drágultak, utóbbiak alapvetően a dohánytermékekre kivetett jövedéki adó több lépcsőben, legutóbb 2018. szeptemberben végrehajtott emelése miatt. Az **élelmiszerek** árai szintén átlag felett nőttek (4,1%-kal), ezen belül az árvaltozás termékenként jelentős eltérést mutatott. A tojás ára a piaci konszolidáció ellenére január–októberben 18%-kal magasabb volt, mint 2017 azonos időszakában. A fogyasztásban nagyobb súlyt képviselő élelmiszerek

közül a tejtermékek (sajt nélkül) 6,8, a kenyér 5,0, a tej 4,1, a baromfihús 3,8, a párizsi, kolbász 3,7, az alkoholmentes üdítőitalok 2,7, a sertéshús 0,5%-kal drágult. Az élelmezési célú gabonafélék (búza, rozs) termelői árának emelkedése következtében a liszt ára 5,9%-kal nőtt. A friss zöldség 11, a friss hazai és déligyümölcs 7,9, a burgonya 7,4%-kal került többbe az előző év azonos időszakánál. A zöldségfélék és a burgonya áremelkedése a termelői árak növekedésével függött össze. A cukor 19%-kal olcsóbb lett, alapvetően az uniós többletermelés miatt. A nem előfizetéses éttermi étkezés annak ellenére drágult 5,7%-kal, hogy az éttermi szolgáltatás áfakulcsa 2018. januárban 5%-ra mérséklődött. A **háztartási energia** ára átlagosan 1,5%-kal nőtt, ezen belül a főbb rezsitételeké (elektromos energia, vezetékes gáz, távfűtés) változatlan maradt. A palackos gáz 7,7%-kal drágult. A szilárd tüzelőanyagokért ugyancsak többet kellett fizetni, különösen a tűzifa ára nőtt jelentősen (13%-kal) többek között a fokozódó kereslet és az esetenkénti áruhiány miatt.

25. ábra

2018. január–októberben a **szolgáltatások** díjai átlagosan 1,4%-kal emelkedtek, ezen belül a belföldi üdülés 8,0, a lakbér 4,9, a járműjavítás, -karbantartás 4,1, az egészségügyi szolgáltatás 3,6, az oktatási szolgáltatás 2,6, a társasházi közös költség 2,5%-kal. A hatósági ármegállapítás körébe tartozó vízdíj, csatornadíj és a szemétszállítás tarifái nem változtak, de a munkahelyre, iskolába történő utazás is ugyanannyiba került, mint az előző év azonos időszakában. A telefon-, internethasználat 5,8%-kal olcsóbb lett,

miután az internetszolgáltatás áfakulcsa 2018. januárban 18-ról 5%-ra csökkent. A **ruházkodási cikkek** árai az első tíz hónapban átlagosan 0,5%-kal magasabbak voltak, mint 2017. január–októberben, ezen belül a férfi és a női ruházaté kismértékben nőtt, a gyermekruházaté mérséklődött. A **tartós fogyasztási cikkek** árai összességében 0,6%-kal alacsonyabbak voltak az előző év azonos időszakánál, ezen belül a tartós háztartási cikkek ára 1,5%-kal emelkedett, a járművéké 0,8, a tartós kulturális cikkeké (számítógép, telefon, televízió) 3,9%-kal csökkent. A fogyasztásban nagyobb súlyt képviselő járműüzemanyagok 8,6%-kal drágultak a kőolaj világpiaci árának emelkedése miatt. 2018. január–októberben az autóbenzin literenkénti átlagára (384 forint) 29, a gázolajé (392 forint) 35 forinttal magasabb volt, mint 2017 azonos időszakában. A gyógyszerek, gyógyárak árai 2,6%-kal növekedtek.

Az árváltozás a **lakosság és a háztartások egyes csoportjait** eltérő jövedelmi helyzetük és fogyasztásuk miatt nem egyformán érintette. 2018. január–októberben az alacsony jövedelműek körében az átlagosnál magasabb, a nyugdíjasok esetében alacsonyabb volt az infláció, mivel többek között a szeszes italok, dohányárak és a háztartási energia áremelkedését különbözőképpen érzékelték.

7. tábla

A fogyasztói árak változása társadalmi rétegek szerint, 2018. január–október
(az előző év azonos időszakához képest)

(%)

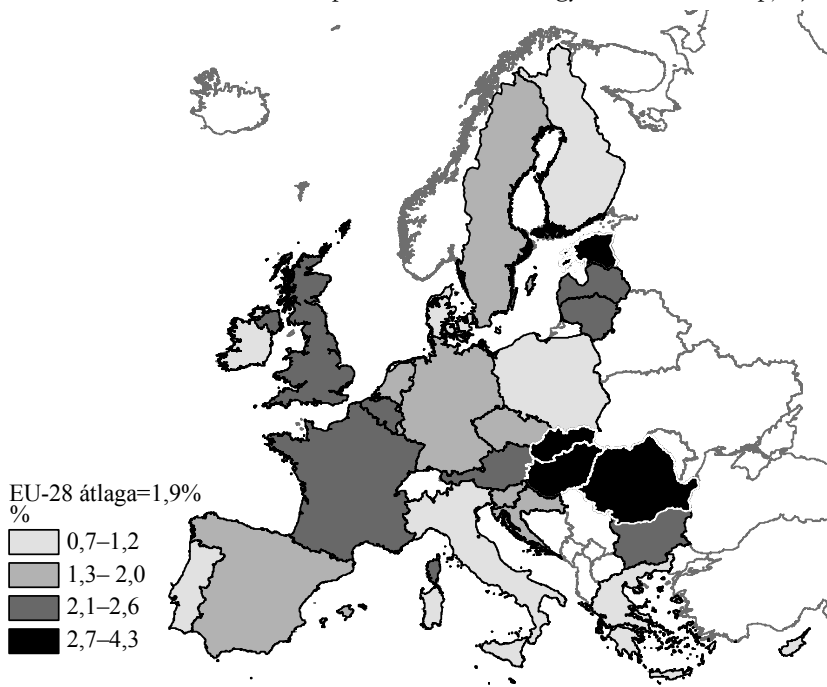
Kiadási főcsoport	Aktív	Legalább 3 gyermekes	Nyugdíjas	Alacsony	Közepes	Magas	Lakosság összesen
				jövedelmű			
				háztartások			
Élelmiszerek	4,1	4,2	4,1	4,1	4,0	4,1	4,1
Szeszes italok, dohányárak	5,8	6,1	5,3	6,7	5,9	4,8	5,7
Ruházkodási cikkek	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5
Tartós fogyasztási cikkek	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,9	-0,5	-0,6
Háztartási energia	1,4	1,7	1,4	2,1	1,6	0,8	1,5
Egyéb cikkek, üzemanyagok	4,3	3,7	3,3	3,3	4,2	4,2	4,0
Szolgáltatások	1,4	1,5	1,4	1,2	1,2	1,9	1,4
Összesen	2,8	2,8	2,7	3,1	2,8	2,8	2,8

A nemzetközi összehasonlítást biztosító **harmonizált fogyasztóiár-index** (HICP) alapján az **Európai Unióban** 2018. január–októberben összességében 1,9%-kal nőttek az árak az előző év azonos időszakához képest. Az év első tíz hónapjában az áremelkedés üteme Romániában volt a legmagasabb (4,3%), Cipruson, Dániában és Írországban a legalacsonyabb (0,7%). A magyarországinál nagyobb drágulás Románia mellett Észtországban (3,4%) történt. A viseigrádi országok közül Lengyelországban 1,2, Csehországban 2,0, Szlovákiában 2,7%-kal nőttek az árak.

26. ábra

A fogyasztói árak változása az uniós tagállamokban, 2018. január–október
(az előző év azonos időszakához képest, a harmonizált fogyasztóiár-index alapján)

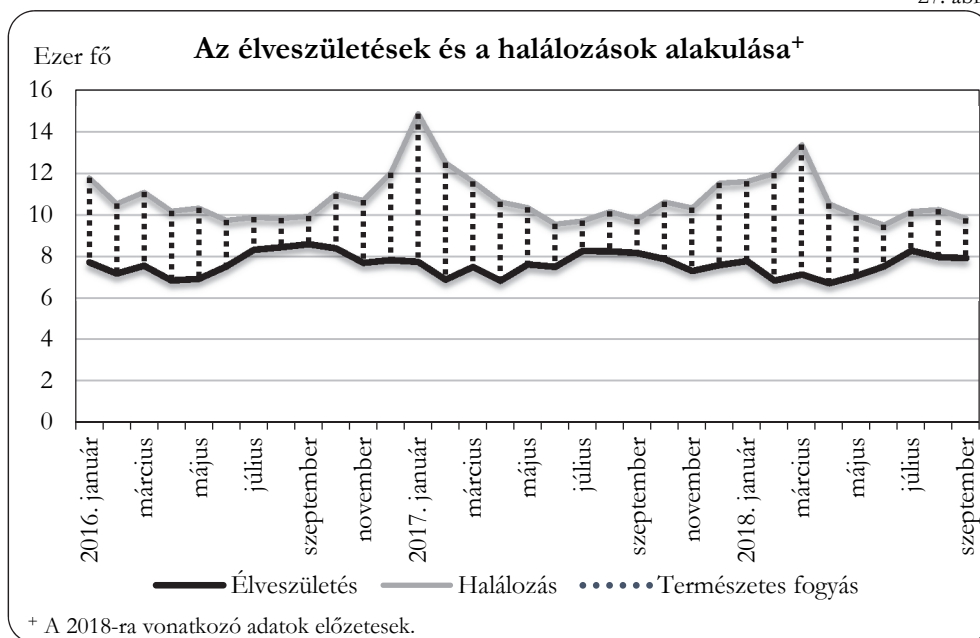

Társadalmi és jövedelmi folyamatok

Demográfiai helyzet

Az előzetes **népmozgalmi** adatok alapján **2018. szeptemberben** 7922 gyermek született, 3,0%-kal kevesebb, mint 2017 azonos hónapjában. A halálozások száma kismértékben emelkedett: 9818-an, 20 fővel többen hunytak el, mint 2017. szeptemberben. Az élveszületések és a halálozások egyenlegéből kialakult 1896 fős természetes fogyás 17%-kal, 269 fővel haladta meg a 2017. azonos havi értéket. Csökkent a házasságkötések száma: 6577 pár kötött házasságot, 4,9%-kal, 341-gyel kevesebb a 2017. szeptemberinél.

27. ábra

2018. január–szeptemberben kevesebb halálozás és születés, valamint mérsékeltbb természetes fogyás történt, mint egy évvel korábban.

2018 első kilenc hónapjában 67 283 **élveszületés történt**, 1523-mal, 2,2%-kal kevesebb a 2017. január–szeptemberinél. Januárban, júniusban és júliusban valamelyest több, február–májusban átlagosan 3,7, augusztus–szeptemberben pedig 3,2%-kal kevesebb gyermek született, mint egy évvel korábban. A legnagyobb arányú, 7,2%-os csökkenés májusban történt. A **teljes termékenységi arányszám** becsült értéke 1,49 volt (az előző év azonos időszakában 1,50).

A 2018. január–szeptemberi 97 273 **halálozás** 1,9%-os mérséklődést jelent, számszerűen 1903 fővel kevesebben hunytak el, mint az előző év azonos időszakában. Míg januárban közel 22%-kal kevesebb volt, addig márciusban több mint 15%-kal emelkedett a halálozások száma az előző év azonos hónapjához képest. Ennek hátterében a 2017. évihez képest később tetőző influenzajárvány állhatott. Ezt követően április–júniusban átlagosan 1,6%-kal mérséklődött, július–szeptemberben pedig 1,9%-kal emelkedett a halálozások száma az egy évvel korábbihoz képest.

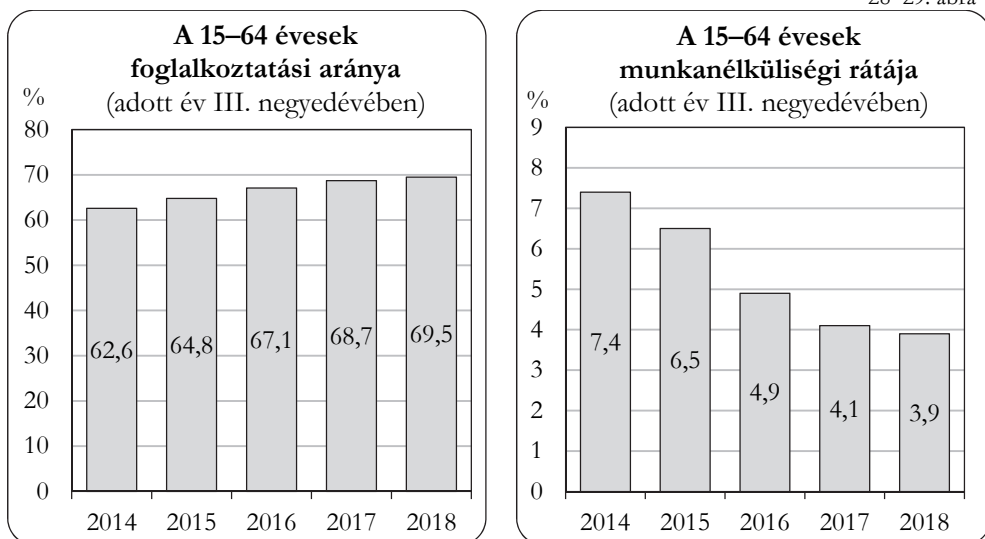
A születések száma számszerűen kevésbé csökkent, mint a halálozásoké, ennek következtében a **természetes fogyás** a 2017. január–szeptemberi 30 370-nel szemben 2018 ugyanezen időszakában 29 990 fő volt, ami 1,3%-os javulást jelent.

Az év első kilenc hónapjában 43 258 pár **kötött házasságot**, 0,5%-kal, 210-zel több, mint az előző év azonos időszakában. 2017 azonos időszakához képest az első negyedévben nem változott számottevően, ezt követően májusban, júniusban és augusztusban nőtt, a többi hónapban csökkent a házasságkötések száma. A legnagyobb, 8,8%-os növekedést a szezon csúcsát jelentő augusztusban, a legjelentősebb, 9,1%-os visszaesést júliusban regisztráltak. Ez utóbbi annak tulajdonítható, hogy a tavaly júliusi bázisidőszakra eggyel több hétvége esett.

Munkaerőpiac, keresetek

2018 III. negyedévében tovább javultak a főbb munkaerőpiaci mutatók: bővült a foglalkoztatottság és mérséklődött a munkanélküliség az előző év azonos időszakához viszonyítva, ezáltal a gazdasági aktivitás nőtt.

28–29. ábra

Magyarország munkaerőpiaci pozíciója uniós összevetésben folyamatosan javult az elmúlt években. A rendelkezésre álló legfrissebb, 2018. II. negyedévi adatok alapján a magyar foglalkoztatás szintje (69,3%) magasabb, mint az unió 28 tagállamának átlaga (68,6%), míg a munkanélküliségé (3,6%) jóval alacsonyabb annál (6,9%). Hazánk a tagállamok foglalkoztatási rangsorában a középmezőnyben helyezkedett el, míg a magyar munkanélküliségi ráta – Lengyelországgal azonos mutatóval – a harmadik legkisebb volt.¹³

2018 III. negyedévében a 15–74 éves **foglalkoztatottak átlagos létszáma** egy év alatt 36 ezer fővel, 4 millió 487 ezer főre bővült. A létszámemelkedést továbbra is teljes egészében a hazai elsődleges munkaerőpiacon foglalkoztatottak növekedése generálta, itt 97 ezer fővel dolgoztak többen a 2017. III. negyedévihez viszonyítva, ezzel szemben a közfoglalkoztatottaké 54 ezer fővel csökkent, a külföldön munkát vállalóké pedig – mintavételi hibahatáron belül – szintén mérséklődött. A foglalkoztatottak közül 4 millió 426 ezren tartoztak a 15–64 évesek korcsoportjába, 23 ezer fővel (0,5%-kal) többen az egy évvel korábbinál, míg foglalkoztatási arányuk 0,8 százalékponttal, 69,5%-ra nőtt.

A **nők** és a **férfiak** foglalkoztatási aránya közel azonos mértékben, 0,8 és 0,7 százalékponttal javult 2017 III. negyedévéhez képest, ugyanakkor a férfiakat magasabb foglalkoztatási szint jellemezte, mint a nőket (76,6 és 62,5%). A kiemelt **korcsoportok** közül a munkaerőpiacon kis létszámban megjelenő 15–24 éves fiatalok, illetve az ún. legjobb munkavállalási korú, 25–54 évesek foglalkoztatottsága – mintavételi hibahatáron belül – gyakorlatilag nem változott egy év alatt, míg az 55–64 évesek mutatói javultak. A foglalkoztatási arány ezen korcsoportok esetében 29,7, 84,1 és 54,9% volt. Az **iskolai végzettség** alapján képzett négy kategória közül kettőben nőtt, kettőben csökkent a foglalkoztatási arány az előző év azonos időszakához viszonyítva. Jelentős mértékű aránybővülés az érettségivel nem rendelkező középfokú végzettségűek körében történt. Ezzel szemben az érettségivel és diplomával rendelkezők esetében csökkent a foglalkoztatási arány 2017 III. negyedévéhez viszonyítva. Ennek köszönhetően mérséklődött a különbség az alacsonyabb és a magasabb végzettségűek foglalkoztatási szintje között.

---

¹³ Az adatok a 15–64 éves népességre vonatkoznak. Forrás: az Eurostat adatbázisa.

8. tábla

**A 15–64 évesek foglalkoztatási aránya és munkanélküliségi rátája
főbb jellemzők szerint
(adott év III. negyedévében)**

Mutatók	Foglalkoztatási arány		Munkanélküliségi ráta	
	2017	2018	2017	2018
	Nemek szerint			
Férfiak	75,9	76,6	3,6	3,4
Nők	61,7	62,5	4,7	4,4
	Korcsoportok szerint			
15–24 éves	29,3	29,7	11,3	10,7
25–54 éves	84,2	84,1	3,5	3,4
55–64 éves	52,4	54,9	3,5	2,8
	Legmagasabb iskolai végzettség szerint			
Legfeljebb alapkú	39,6	40,0	10,4	9,7
Középfokú, érettségi nélkül	76,5	78,1	4,2	3,6
Középfokú, érettségivel	71,1	70,7	3,5	3,5
Felsőfokú	84,9	84,5	1,5	2,0
Összesen	68,7	69,5	4,1	3,9

A **nemzetgazdaság szektorai** közül a mezőgazdaságban csökkent (7,9%-kal) a foglalkoztatottak száma, az ipar és építőipar területén továbbra is növekedés volt megfigyelhető (2,1 és 5,4%-os), míg a szolgáltatásban lényegében ugyanannyian dolgoztak, mint egy évvel korábban. (A nemzetgazdaság létszámnövekedésének mintegy háromnegyedét az építőipari bővülés eredményezte.) Az agráriumban 203 ezer, az iparban 1 millió 108 ezer, az építőiparban 332 ezer, a szolgáltatásban 2 millió 782 ezer fő volt a foglalkoztatottak száma. Az ipar négy ága közül egyedül a bányászatban volt létszámcsökkenés, az energiaipar és a víz- és hulladékgazdálkodás területén jelentős (16 és 13%-os) létszámnövekedés történt. A feldolgozóiparban, illetve a feldolgozóipari alágak többségében egyaránt többen dolgoztak, mint egy évvel korábban. Kiemelkedően, 20%-kal gyarapodott a faiparban foglalkoztatottak száma, de a három legnagyobb létszámú alágban, a fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása, az élelmiszeripar, valamint a járműgyártás területén is emelkedett a munkavállalók száma a 2017. III. negyedévihez képest. Ezzel szemben a gumi-, műanyag és nemfém ásványi termék gyártását, valamint az egyéb feldolgozóipart jelentős létszámvesztés érte. A szolgáltatótevékenységet ellátó ágak közül a piaci szolgáltatást végzőkben a foglalkoztatottak száma (0,5%-kal) elmaradt az egy évvel korábbtól, míg a jellemzően közszolgáltatást ellátó területen kismértékben nőtt. Utóbbi esetében ellentétes irányú folyamatok indukálódtak: míg a közigazgatásban visszaesett, addig az oktatásban és a humán egészségügyi, szociális ellátásban nőtt a foglalkoztatottak száma az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A piaci szolgáltató ágakon belül a művészet, szórakoztatás, szabadidő és az egyéb szolgáltatás területén jóval többen dolgoztak, ugyanakkor a kereskedelem,

a szállítás, raktározás, a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás, illetve a szakmai, tudományos, műszaki tevékenységben számottevő csökkenés történt a 2017. III. negyedévihez képest.

2018. III. negyedévben a **munkanélküliek** átlagos létszáma – a 15–64 éves népességben belül – 178 ezer főt tett ki, 10 ezer fővel (5,6%-kal) kevesebbet az egy évvel korábbinál, a munkanélküliségi ráta 3,9%-os értéke pedig 0,2 százalékponttal maradt el a 2017. III. negyedévitől.¹⁴

Éves összehasonlításban a **nők** és a **férfiak** esetében a munkanélküliségi ráta egyaránt javult (0,3 és 0,2 százalékponttal), ugyanakkor a férfiaknál a munkanélküliség alacsonyabb szintű volt (3,4 és 4,4%). A 15–24 éves fiatalok, illetve a 25–54 évesek munkanélkülisége mintavételi hibahatáron belül változott, rátájuk 10,7 és 3,4%-ot tett ki, míg az 55–64 éveseké egy év alatt 0,7 százalékponttal, 2,8%-ra mérséklődött. A munkanélküliségi ráta a 15–64 éves népesség **iskolai végzettség** kategóriái közül a legfeljebb alapfokú, illetve az érettségi nélküli középfokú végzettségűek körében jelentősebben csökkent az előző év azonos időszakához képest, az érettségivel rendelkezők esetében stagnált, míg a felsőfokúaknál emelkedett. Mindezek ellenére a legfeljebb alapfokú végzettségűek körében mértük a legmagasabb munkanélküliségi rátát (9,7%), közel ötszörösét a felsőfokú végzettségűekének (2,0%).

2018 III. negyedévében mind az **álláskeresőssel eltöltött átlagos idő** hossza, mind a **tartósan**, legalább egy éve **állástalanok** aránya csökkent az egy évvel korábbihoz viszonyítva, előbbi 15,4 hónapról 15,1 hónapra, utóbbi 0,7 százalékponttal, 41,8%-ra.

2018 III. negyedévében a **régiók** többségében bővült a foglalkoztatás és mérséklődött a munkanélküliség az előző év azonos időszakához viszonyítva. A kivétel a foglalkoztatási arány tekintetében Budapest, ahol csökkenés történt, míg a munkanélküliségi ráta a fővárosban, Pest és Nyugat-Dunántúl régiókban meghaladta az egy évvel korábbit. A legnagyobb mértékű javulás Dél-Dunántúlt és Észak-Magyarországot jellemezte: a foglalkoztatási arány 2,4 és 2,3 százalékponttal emelkedett, míg a munkanélküliségi ráta 2,0 és 1,0 százalékponttal csökkent. A foglalkoztatás szintje Budapesten, Nyugat- és Közép-Dunántúlon volt a legmagasabb, utóbbi két régióban, Pesttel kiegészülve pedig a legalacsonyabb a munkanélküliségi ráta. Éves összehasonlításban a legalacsonyabb és a legmagasabb foglalkoztatási mutatóval rendelkező régió közötti különbség számottevően mérséklődött, miközben a munkanélküliség tekintetében maradt a differencia.

---

¹⁴ A KSH munkaerő-felmérése mellett a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ) adminisztratív forrásából ugyancsak rendelkezésre állnak munkanélküliségi adatok. Utóbbi szerint 2018. szeptember végén a **nyilvántartott álláskeresők száma** 251 ezer fő volt, 6,5%-kal elmaradt az egy évvel korábbitól.

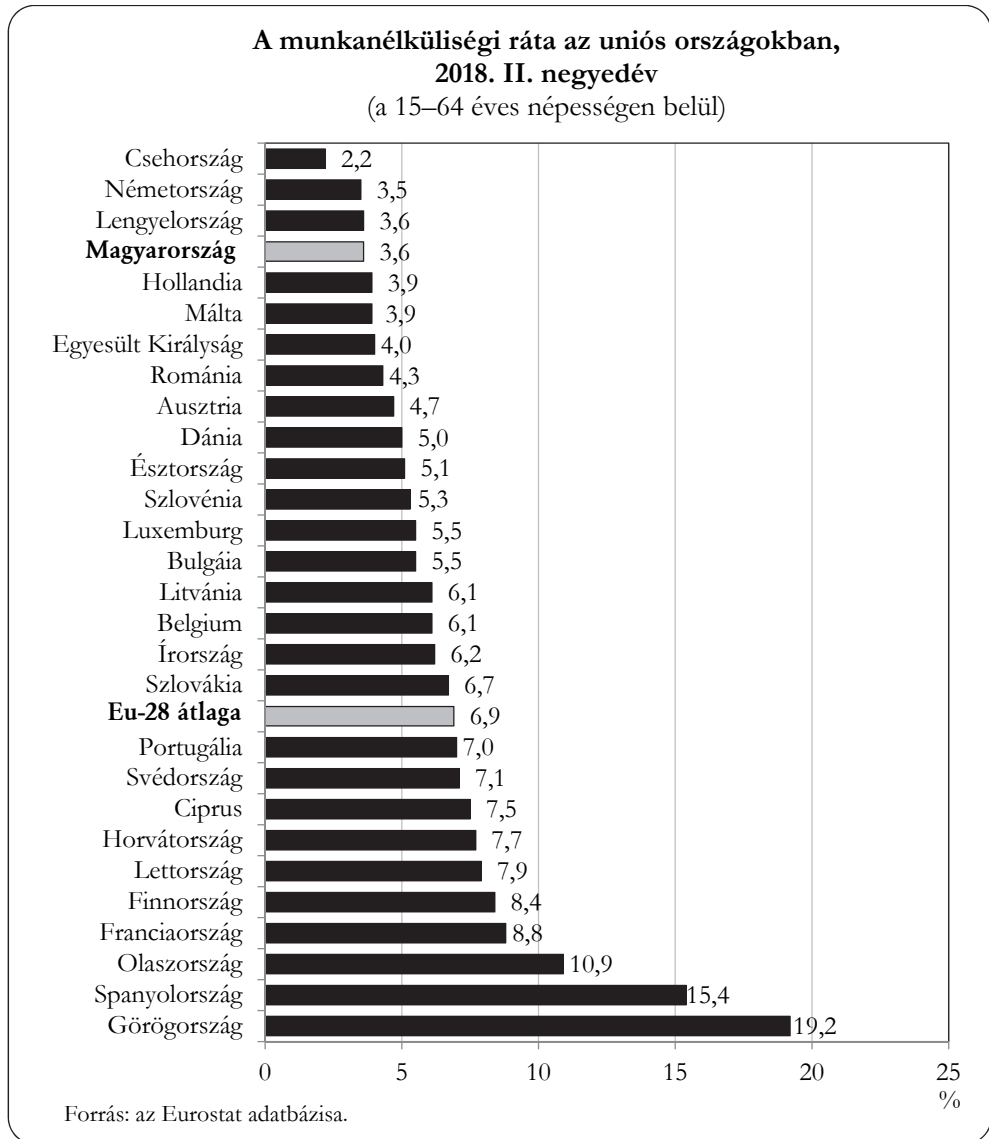
9. tábla

A főbb munkaerőpiaci mutatók alakulása a régiókban, 2018. III. negyedév
(a 15–64 éves népesség körében)

Régiók	A foglalkoztatási arány		A munkanélküliségi ráta	
	értéke, %	változása az előző év azonos időszakához képest, százalékpont	értéke, %	változása az előző év azonos időszakához képest, százalékpont
Budapest	73,2	–1,5	3,6	0,6
Pest	69,9	0,4	2,8	0,2
Közép-Dunántúl	71,6	0,5	1,9	–0,4
Nyugat-Dunántúl	72,4	1,0	2,5	0,3
Dél-Dunántúl	66,0	2,4	4,5	–2,0
Észak-Magyarország	66,4	2,3	4,7	–1,0
Észak-Alföld	66,1	1,1	6,9	–0,3
Dél-Alföld	69,3	1,5	3,4	–0,3
Ország összesen	69,5	0,8	3,9	–0,2

2018 II. negyedévében az EU-28 tagállamának átlagában, továbbá szinte valamennyi tagország esetében bővült a foglalkoztatottság és csökkent a munkanélküliség az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A 15–64 éves korosztályon belül az EU-28 átlagában a foglalkoztatási arány 68,6% volt, 0,9 százalékponttal több a 2017. II. negyedévinél, a munkanélküliségi ráta 6,9%-os értéke pedig 0,8 százalékponttal elmaradt az egy évvel korábbtól. Cipruson, Horvátországban, Finnországban és Portugáliában javultak leginkább a főbb munkaerőpiaci mutatók. A foglalkoztatási arány Németországban, Dániában, Hollandiában és Svédországban volt a legmagasabb (75,4–77,8%), Görögországban és Olaszországban a legalacsonyabb (55,3 és 59,1%). A munkanélküliségi ráta Görögországban és Spanyolországban továbbra is kiemelkedően magas (19,2 és 15,4%), akárcsak a 15–24 éves fiatalok munkanélküliségi rátája (38,8 és 34,7%). A magyar fiataloké 9,5%-ot tett ki, az EU-28 átlaga 15,0% volt. A 15–64 évesek körében a legalacsonyabb munkanélküliségi rátát Csehországban és Németországban mérték (2,2 és 3,5%).

30. ábra

2018 I–III. negyedévében tovább emelkedtek a keresetek, amit elsősorban a munkaerő-kereslet élénkülése, a minimálbér és a garantált bérminimum 8, illetve 12%-os emelése, a költségvetési szféra egyes területeit, továbbá bizonyos állami közszolgáltató cégek munkavállalóit érintő bérrendezések befolyásoltak.

2018 szeptemberében a teljes munkaidőben alkalmazásban állók nemzetgazdasági szintű **bruttó átlagkeresete**¹⁵ 322 800 forintot tett ki, 10,4%-kal többet az előző év szeptemberinél. A családi adókedvezmény figyelembevételével becsülhető **nettó átlagkereset** összege 223 200 forint volt, a családi adókedvezmény nélküli nettó átlagbér – ugyancsak 10,4%-os növekedés mellett – 214 600 forint volt.

2018 első kilenc hónapjában a teljes munkaidőben alkalmazásban állók nemzetgazdasági szinten átlagosan **bruttó** 324 100 forintot kerestek, ez egy év alatt 11,7%-os növekedést jelentett. A **nettó átlagkereset** családi adókedvezménnyel korrigált összege 224 100 forintra becsülhető, a kedvezmény nélküli nettó kereseti átlag ugyancsak 11,7%-kal, 215 500 forintra nőtt. 2018-ban a családi adókedvezmény a kétgyermekes családok esetében tovább bővült, pozitívan befolyásolva nettó keresetük nagyságát és változását.

A **közfoglalkoztatottak nélküli bruttó és nettó átlagkereset** egyaránt 10,6%-kal haladta meg a 2017. I–III. negyedévit. Ezen belül a **versenyszférában** alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresete egy év alatt 10,7%-kal, 223 300 forintra nőtt. A **költségvetés** területén nettó 227 600 forintot kerestek, 10,2%-kal többet az egy évvel korábbinál, míg a **nonprofit szervezeteknél** dolgozók átlagbére 199 300 forint volt, 10,0%-kal magasabb a 2017. I–III. negyedévinél.

10. tábla

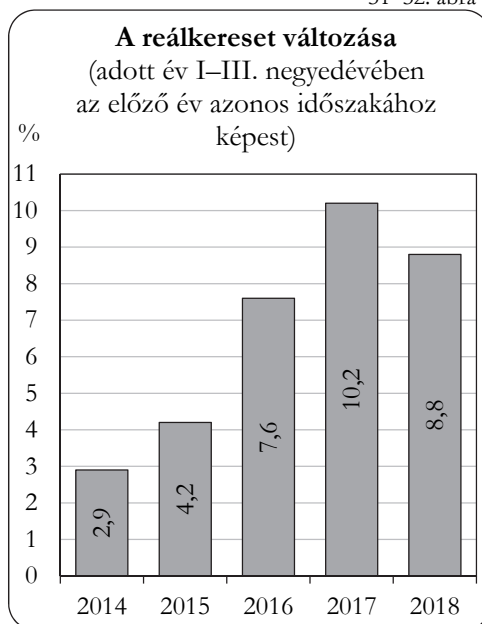
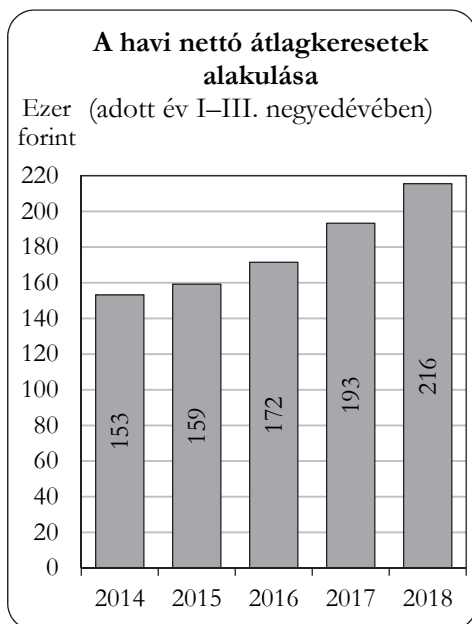
A nettó átlagkeresetek alakulása, 2018. január–szeptember

Megnevezés	Összesen		Közfoglalkoztatás nélkül	
	forint	változás az előző év azonos időszakához képest, %	forint	változás az előző év azonos időszakához képest, %
Versenyszféra	222 900	10,9	223 300	10,7
Költségvetés	202 600	13,4	227 600	10,2
Nonprofit szervezetek	185 500	10,9	199 300	10,0
Nemzetgazdaság összesen	215 500	11,7	223 400	10,6
Ebből: közfoglalkoztatott	54 500	0,4	X	X

A fogyasztói árak 2,7, a nettó átlagkeresetek 11,7%-kal nőttek, ebből eredően a – családi adókedvezmény nélküli – **keresetek vásárlóereje** 8,8%-kal meghaladta a 2017. I–III. negyedévit.

¹⁵ A legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozásoknál, a költségvetési intézményeknél és a megfigyelt nonprofit szervezeteknél. A Központi Statisztikai Hivatal az adatok pontosságának és minőségének további javítása érdekében változtatott az intézményi munkaügy-statisztikai adatgyűjtési rendszer [módszertanában](#).

31–32. ábra

A költségvetési szférában és a nonprofit szervezeteknél a foglalkoztatottak érintett köre, mintegy 80 ezer fő – a 2011–2012. évi adó- és járulékváltozások ellentételezését szolgáló – a keresetbe nem tartozó **kompenzációban** részesült, átlagosan havi bruttó 8200, illetve 7400 forint juttatást kaptak 2018 első kilenc hónapjában.

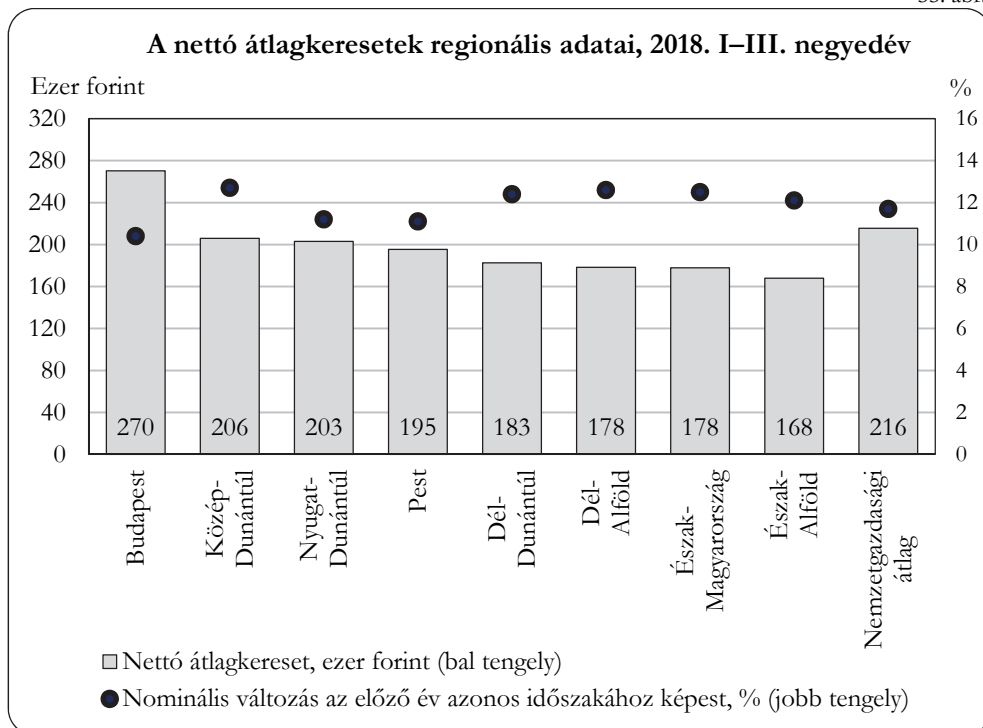
A **nemzetgazdasági ágak** kereseti rangsorában a legmagasabb nettó átlagkereset továbbra is a pénzügyi szolgáltatást, valamint az információ és kommunikációt jellemezte. A két területen átlagosan 399 és 371 ezer forintot kerestek, 85 és 72%-kal többet a nemzetgazdaság nettó kereseti átlagánál. A legalacsonyabb összeggel ugyanakkor a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátásban és a humán egészségügyi, szociális ellátásban munkát vállalók rendelkeztek, nettó átlagbérük 139 és 143 ezer forint volt, ez 35 és 34%-kal maradt el az átlagtól. A nemzetgazdaság mindegyik ágában emelkedett a nettó átlagkereset az előző év azonos időszakához képest. Kiemelkedő, 19%-os bőrnövekedés a humán egészségügyi, szociális ellátásban következett be, emellett az ingatlanügyletek és a művészet, szabadidő, szórakoztatás területén egy év alatt szintén jelentősen, 16–16%-kal nőttek a bérek. A legkisebb mértékű, 7,1 és 7,7%-os bővülés a pénzügyi szolgáltatást és a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység ágakat jellemezte. A többi területen 9,0–13% között nőttek a nettó átlagkeresetek az előző év azonos időszakához viszonyítva.

2018 I–III. negyedévében a **rendszeres** (prémium, jutalom, egyhavi külön juttatás nélküli) **havi bruttó átlagkereset** összege 304 200 forint volt, 11,5%-kal több az egy évvel korábnál. Ezen belül a vállalkozásoknál 10,7, a közszférában 13,1%-kal emelkedtek a rendszeres havi bruttó átlagkeresetek az előző év azonos időszakához képest. (A költségvetési intézményeknél alkalmazásban állók – közfoglalkoztatottak nélküli – rendszeres bére 10,1%-kal volt magasabb.)

A nemzetgazdasági szintű, átlagos **havi bruttó munkajövedelem** egy év alatt 11,6%-kal, 339 500 forintra nőtt. A havi kereseten felüli egyéb pénzbeli, illetve természetbeni juttatások (jubileumi jutalom, étkezési térítés, lakhatási támogatás, munkába járással kapcsolatos költségtérítések) összege a munkajövedelem 4,5%-át tette ki, lényegében megegyezett a 2017. I–III. negyedévvél. A munkajövedelem kereseten felüli része a szállítás, raktározás területén volt a legmagasabb (7,4%), a legalacsonyabb pedig az építőiparban (2,3%).

Éves összehasonlításban mindegyik **régiót** számottevő (10,4–12,7% közötti) nettó bérnövekedés jellemezte, a legnagyobb mértékű Közép-Dunántúlon, a legkisebb Budapesten történt. A nettó átlagkereset összege Budapesten továbbra is kiemelkedő, 270 300 forint volt, 102 ezer forintra haladta meg a legalacsonyabb értéket, Észak-Alföld 167 900 forintos mutatóját.

33. ábra

Személy sérüléses közúti közlekedési balesetek

A 2018 első kilenc hónapjában történt több mint 12 ezer személy sérüléses közúti közlekedési **balesetben** közel 17 ezren sérültek meg, közülük 463-an életüket veszítették, több mint 4 ezren súlyosan, több mint 12 ezren pedig könnyebben sérültek meg. A balesetek kimenetele súlyosabbá vált az előző év azonos időszakához képest: a balesetek számának 2,0%-os emelkedése mellett a sérültek száma 1,9%-kal volt magasabb. A halálos áldozatok száma 7,2, a könnyű sérülteké 3,8%-kal emelkedett, a súlyos sérülteké azonban ugyanennyivel (3,8%) kevesebb lett. A sérültek száma minden hónapban magasabb volt, mint 2017 megfelelő hónapjában. A súlyos sérüléssel járó balesetek száma kevesebb lett (-2,8%), azonban mind a halálosaké (3,0%-kal), mind a könnyű sérüléssel járóké (4,1%-kal) emelkedett.

A balesetek döntő többsége (93%) a járművezetők hibájából történt. Az esetek közel harmadában a sebesség nem megfelelő megválasztása, közel negyedében az elsőbbség meg nem adása volt a kiváltó ok. Az előbbi ok miatti balesetek száma 2017 azonos időszakához képest 4,6, az utóbbiak miatt bekövetkezett baleseteké 3,8%-kal emelkedett.

A balesetek 8,5%-át (1056) okozták **ittas** állapotban, melynek következtében 1309-en sérültek meg.

FÜGGELÉK

A TEÁOR'08 nómenklatúra szerinti nemzetgazdasági ágak teljes és a tájékoztatásban előforduló közérthető, rövid megnevezései

Teljes megnevezés, TEÁOR'08		Rövid megnevezés	
A	Mezőgazdaság, erdőgazdaság, halászat	A	Mezőgazdaság
B	Bányászat, kőfejtés	B	Bányászat
C	Feldolgozóipar	C	Feldolgozóipar
D	Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	D	Energiaipar
E	Vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, kármentesítés	E	Víz- és hulladékgazdálkodás
F	Építőipar	F	Építőipar
G	Kereskedelem, gépjárműjavítás	G	Kereskedelem
H	Szállítás, raktározás	H	Szállítás és raktározás
I	Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	I	Vendéglátás
J	Információ, kommunikáció	J	Információ és kommunikáció
K	Pénzügyi, biztosítási tevékenység	K	Pénzügyi szolgáltatás
L	Ingatlanügyletek	L	Ingatlanügyletek
M	Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	M	Tudományos és műszaki tevékenység
N	Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	N	Adminisztratív szolgáltatás
O	Közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás	O	Közigazgatás
P	Oktatás	P	Oktatás
Q	Humán egészségügyi, szociális ellátás	Q	Egészségügyi szolgáltatás
R	Művészet, szórakoztatás, szabadidő	R	Művészet és szabadidő
S	Egyéb szolgáltatás	S	Egyéb szolgáltatás
T	Háztartás munkaadói tevékenysége, termék előállítása, szolgáltatás végzése saját fogyasztásra	T	Háztartások tevékenysége
U	Területen kívüli szervezet	U	Területen kívüli szervezet

Készült a Központi Statisztikai Hivatal Tájékoztatói igazgatóságán,
a Szakstatisztikai igazgatóság közreműködésével

Felelős kiadó:

Dr. Vukovich Gabriella elnök

Vezető szerkesztő:

Novák Géza osztályvezető

Készítették:

Herzog Tamás, Hidas Zsuzsanna
Jávorszky Anikó, Kelemen Nóra, Kovács Andrea, Kovács Krisztián,
Novák Zoltán, Nyakacska Mária, Varsányi Tamás

A KSH honlapján az adatbázisban és a kész táblarendszerekben folyamatosan frissülnek az adatok,
valamint elérhetőek a szakstatisztikánkénti részletes módszertani információk.

A honlap elérhetősége: www.ksh.hu

Kész táblák: Adatok menü, Táblák (STADAT) almenü

Adatbázis: Adatok menü, Tájékoztatói adatbázis almenü

Módszertani információk: Adatok menü, Módszertani információk(metaadatok) almenü

kommunikacio@ksh.hu

345-6789 (telefon), 345-6788 (fax)